

ส่วนที่ ๒

ยุทธศาสตร์การพัฒนากองกรปกครองส่วนท้องถิ่น

๑. ความสัมพันธ์ระหว่างแผนพัฒนาระดับมหภาค

๑.๑ แผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๖๕ กำหนดให้รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ตามหลักธรรมาภิบาลเพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่างๆให้สอดคล้องและบูรณาการกันเพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายดังกล่าว โดยให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ และต่อมาได้มีการตราพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๐ โดยกำหนดให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อรับผิดชอบในการจัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติ กำหนดวิธีการการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติ ในการติดตาม การตรวจสอบ และการประเมินผล รวมทั้งกำหนดมาตรการส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนทุกภาคส่วนดำเนินการให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ

เพื่อให้เป็นไปตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติการจัดทำ ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติได้แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติด้านต่างๆ รวม ๖ คณะอันประกอบด้วย คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ เพื่อรับผิดชอบในการดำเนินการจัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนด ตลอดจนได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องอย่างกว้างขวางเพื่อประกอบการพิจารณาจัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติตามที่กฎหมายกำหนดแล้ว

ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐) เป็นยุทธศาสตร์ชาติฉบับแรกของประเทศไทยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งจะต้องนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้ประเทศไทยบรรลุวิสัยทัศน์“ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ภายในช่วงเวลาดังกล่าว เพื่อความสุขของคนไทยทุกคน

สถานการณ์ แนวโน้ม วิสัยทัศน์ และเป้าหมายในการพัฒนาประเทศ

๑. บทนำ

การพัฒนาประเทศไทยนับตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ เป็นต้นมาได้ส่งผลให้ประเทศมีการพัฒนาในทุกมิติ ทั้งในด้านเศรษฐกิจที่ประเทศไทยได้รับการยกระดับเป็นประเทศในกลุ่มบนของกลุ่มประเทศระดับรายได้ปานกลาง ในด้านสังคมที่มีการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนส่งผลให้ประเทศไทยหลุดพ้นจากการเป็นประเทศยากจน และในด้านสิ่งแวดล้อมที่ประเทศไทยมีข้อได้เปรียบในความหลากหลายเชิงนิเวศ อย่างไรก็ตาม ประเทศไทยยังมีความท้าทายต่อการพัฒนาที่สำคัญ อาทิ อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจในปี ๒๕๖๐ ที่ร้อยละ ๓.๙ ถือว่าอยู่ในระดับต่ำกว่าศักยภาพ เมื่อเทียบกับร้อยละ ๖.๐ ต่อปีในช่วงเวลาเกือบ ๖ ทศวรรษที่ผ่านมา โดยมีสาเหตุหลักจากการชะลอตัวของการลงทุนภายในประเทศและสถานการณ์เศรษฐกิจโลกที่ยังไม่ฟื้นตัวได้เต็มที่โครงสร้างเศรษฐกิจไทยที่ยังไม่สามารถขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรมได้

อย่างเต็มประสิทธิภาพภาคบริการและภาคเกษตรมีผลิตภาพการผลิตในระดับต่ำ ขาดการนำเทคโนโลยีเข้ามาเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิต ประกอบกับแรงงานไทยยังมีปัญหาเรื่องคุณภาพและสมรรถนะที่ไม่สอดคล้องกับความต้องการในการขับเคลื่อนการพัฒนาของประเทศ

นอกจากนั้น ศักยภาพและคุณภาพของประชากรไทยทุกช่วงวัยยังคงเป็นปัจจัยท้าทายสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ แม้ว่าการเข้าถึงระบบบริการสาธารณสุข การศึกษา บริการสาธารณสุข โครงสร้างพื้นฐานต่างๆ และการคุ้มครองทางสังคมอื่น ๆ ของคนไทยมีความครอบคลุมเพิ่มมากขึ้น แต่ยังคงมีปัญหาเรื่องคุณภาพการให้บริการที่มีมาตรฐานแตกต่างกันระหว่างพื้นที่ ซึ่งเป็นหนึ่งในสาเหตุหลักที่ทำให้ประเทศไทยยังคงมีปัญหาความเหลื่อมล้ำในหลายมิติ ขณะที่ปัญหาด้านความยากจนยังคงเป็นประเด็นท้าทายในการยกระดับการพัฒนาประเทศให้ประชาชนมีรายได้สูงขึ้นและแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำอย่างยั่งยืน ขณะเดียวกันการวางกลยุทธ์ระยะยาวในการฟื้นฟู การใช้ และการรักษาทรัพยากรอย่างบูรณาการเพื่อการพัฒนาประเทศที่ผ่านมายังขาดความชัดเจน ส่งผลให้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศยังมีปัญหาการใช้อย่างสิ้นเปลืองและเสื่อมโทรมลงอย่างรวดเร็ว

ทั้งนี้ ปัญหาดังกล่าวข้างต้นมีสาเหตุส่วนหนึ่งมาจากประสิทธิภาพการบริหารจัดการภาครัฐ การพัฒนาประเทศขาดความต่อเนื่องและความยืดหยุ่นในการตอบสนองต่อความต้องการและปัญหาของประชาชน ขณะที่ความมั่นคงภายในประเทศยังมีหลายประเด็นที่ต้องเสริมสร้างให้เกิดความเข้มแข็ง ลดความขัดแย้งทางความคิดและอุดมการณ์ที่มีรากฐานมาจากความเหลื่อมล้ำ ความไม่เสมอภาค การขาดความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรม และปัญหาการขาดเสถียรภาพทางการเมืองตลอดจนส่งเสริมคนในชาติให้ยึดมั่นสถาบันหลักเป็นศูนย์รวมจิตใจให้เกิดความรักและความสามัคคี

ในขณะเดียวกัน การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรที่มีสัดส่วนประชากรวัยแรงงานและวัยเด็กที่ลดลงและประชากรสูงอายุที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จะเป็นปัจจัยเสี่ยงสำคัญที่จะทำให้การพัฒนาประเทศในมิติต่าง ๆ มีความท้าทายมากขึ้น ทั้งในส่วนของเสถียรภาพทางการเงินการคลังของประเทศในการจัดสวัสดิการเพื่อดูแลผู้สูงอายุที่เพิ่มสูงขึ้น การลงทุนและการออม การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ ความมั่นคงทางสังคม การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืนซึ่งจะเป็นประเด็นท้าทายต่อการขับเคลื่อนประเทศไปสู่การเป็นประเทศพัฒนาแล้ว

๒. ปัจจัยและแนวโน้มที่คาดว่าจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศ

แม้ว่าประเทศไทยจะมีตำแหน่งที่ตั้งที่สามารถเป็นศูนย์กลางในการเชื่อมโยงในภูมิภาค และเป็นประตูสู่เอเชีย แต่การที่มีอาณาเขตติดกับประเทศเพื่อนบ้านหลายประเทศ ทำให้ปัญหาด้านเขตแดนกับประเทศเพื่อนบ้านยังคงเป็นความท้าทายด้านความมั่นคงในอนาคต นอกจากนี้ ประเทศไทยยังคงต้องให้ความสำคัญกับปัญหาด้านความมั่นคงอื่น ๆ ที่มีความซับซ้อน ละเอียดอ่อน และมีความเชื่อมโยงกันหลายมิติ ที่อาจเป็นประเด็นท้าทายต่อการสร้างบรรยากาศความไว้วางใจระหว่างรัฐกับประชาชนและระหว่างประชาชนกับประชาชน ซึ่งรวมถึงการสร้างสามัคคีของคนในชาติที่จะนำไปสู่การแก้ปัญหาความขัดแย้งระหว่างกลุ่มประชากรไทยที่มีแนวคิดและความเชื่อที่แตกต่างกันอย่างยั่งยืน นอกจากนี้ การขยายอิทธิพลและการเพิ่มบทบาทของประเทศมหาอำนาจ ที่อาจก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปสู่ระบบหลายขั้วอำนาจ หรือเกิดการย้ายขั้วอำนาจทางเศรษฐกิจ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพทางเศรษฐกิจของประเทศในอนาคต ขณะที่องค์กรที่ไม่ใช่รัฐ อาทิ องค์กรระหว่างประเทศ และบรรษัทข้ามชาติ จะมีบทบาทมากขึ้นในการกำหนดกฎ ระเบียบ ทิศทางความสัมพันธ์และมาตรฐานสากลต่างๆ ทั้งในด้านความมั่นคง และเศรษฐกิจ รวมทั้งการรวมกลุ่มเศรษฐกิจและการเปิดเสรีในภูมิภาคที่นำไปสู่ความเชื่อมโยงในทุกกระบวน อาจก่อให้เกิดความเสี่ยงด้านอาชญากรรมข้ามชาติและเศรษฐกิจนอกระบบ รวมทั้งปัญหายาเสพติด การค้ามนุษย์ และการลักลอบเข้าเมือง

ในทางกลับกัน ความเปลี่ยนแปลงจากโลกาภิวัตน์และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่ได้รับการพัฒนาอย่างก้าวกระโดดจะก่อให้เกิดนวัตกรรมอย่างพลิกผัน อาทิ เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ อินเทอร์เน็ตในทุกสิ่ง การวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ หุ่นยนต์และโดรน เทคโนโลยีพันธุกรรมสมัยใหม่ และเทคโนโลยีทางการเงิน ซึ่งตัวอย่างแนวโน้มการพัฒนาเทคโนโลยีอย่างก้าวกระโดดเหล่านี้ คาดว่าจะเป็นปัจจัยสนับสนุนหลักที่ช่วยทำให้เศรษฐกิจโลกและเศรษฐกิจไทยมีแนวโน้มที่จะกลับมาขยายตัวได้เข้มแข็งขึ้น แนวโน้มสำคัญที่จำเป็นต้องมีการติดตามอย่างใกล้ชิด อาทิ การรวมกลุ่มทางการค้าและการลงทุนที่จะมีความหลากหลายเพิ่มมากขึ้น การแข่งขันที่คาดว่าจะรุนแรงขึ้นในการเพิ่มผลิตภาพและสร้างความหลากหลายของสินค้าและบริการที่ตอบโจทย์รูปแบบชีวิตใหม่ๆ

นอกจากนั้น ประเทศไทยคาดว่าจะเข้าสู่การเป็นสังคมสูงวัยระดับสุดยอดในปี ๒๕๗๔ จะก่อให้เกิดโอกาสใหม่ๆ ในการตอบสนองความต้องการของกลุ่มผู้บริโภคนสูงวัยที่มีสัดส่วนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งการคาดการณ์ว่าครอบครัวไทยจะมีขนาดเล็กลงและมีรูปแบบที่หลากหลายมากขึ้น ประชากรในประเทศไทยจะมีช่วงอายุที่แตกต่างกันและจะมีกลุ่มคนช่วงอายุใหม่ๆ เพิ่มขึ้น ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อทัศนคติและพฤติกรรมที่ต่างกันไป ดังนั้น การเตรียมความพร้อมของประชากรให้มีคุณภาพและการนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาใช้ในการผลิตและบริการของประเทศจะเป็นความท้าทายสำคัญในระยะต่อไป

ในขณะเดียวกัน โครงสร้างประชากรที่เข้าสู่สังคมสูงวัย อาจทำให้เกิดความต้องการแรงงานต่างชาติเพิ่มมากขึ้นเพื่อทดแทนจำนวนแรงงานไทยที่ลดลง ซึ่งปัจจัยด้านการเปิดเสรีในภูมิภาคและความก้าวหน้าของการพัฒนาระบบคมนาคมขนส่งในภูมิภาคจะทำให้การเคลื่อนย้ายแรงงานและการย้ายถิ่นมีความสะดวกมากขึ้น และเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้เกิดการเคลื่อนย้ายประชากรเข้าออกประเทศเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะในกลุ่มประชากรที่มีศักยภาพซึ่งมีแนวโน้มในการเคลื่อนย้ายไปเรียนหรือทำงานในทั่วทุกมุมโลกสูงขึ้น ทั้งนี้ การย้ายถิ่นส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์เพื่อแสวงหาโอกาสทางเศรษฐกิจที่ดีขึ้น จึงอาจจะเป็นไปได้ที่ประเทศไทยจะยังคงเป็นประเทศผู้รับของประชากรจากประเทศเพื่อนบ้านขณะที่ประชากรไทยโดยเฉพาะแรงงานทักษะอาจมีแรงจูงใจในการย้ายถิ่นไปยังประเทศที่มีระดับการพัฒนาที่ดีกว่า อาจทำให้การแย่งชิงแรงงานมีความรุนแรงมากขึ้น ซึ่งจะยิ่งทำให้เกิดความเสี่ยงต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและการเปลี่ยนแปลงของบริบทสังคมไทย

นอกจากนี้ ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศคาดว่าจะมีความรุนแรงมากขึ้นทั้งในเชิงความผันผวน ความถี่ และขอบเขตที่กว้างขวางมากขึ้น ซึ่งจะสร้างความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สิน ระบบโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็น ตลอดจนระบบผลิตทางการเกษตรที่สัมพันธ์ต่อกับความมั่นคงด้านอาหารและน้ำ ขณะที่ระบบนิเวศต่างๆ มีแนวโน้มเสื่อมโทรมลง และมีความเป็นไปได้ค่อนข้างสูงในการสูญเสียความสามารถในการรองรับความต้องการของมนุษย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตาม ระดับความรุนแรงของผลกระทบอันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศโลกและความเสื่อมโทรมของระบบนิเวศต่าง ๆ ดังกล่าวที่แต่ละประเทศจะต้องเผชิญจะมีความแตกต่างกัน ทำให้การเป็นสังคมสีเขียว การรักษาและบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างบูรณาการจะได้รับความสำคัญและความสนใจจากนานาประเทศรวมทั้งประเทศไทยเพิ่มมากขึ้น พลังงานทดแทนและพลังงานทางเลือกรวมถึงการสร้างสมดุลความมั่นคงด้านพลังงานและอาหารมีแนวโน้มที่จะมีความสำคัญเพิ่มมากขึ้น กฎระเบียบและข้อตกลงด้านสิ่งแวดล้อมจะมีความเข้มข้นและเข้มงวดขึ้น โดยกรอบการพัฒนาตามข้อตกลงระหว่างประเทศต่างๆ ที่สำคัญ เช่น เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนและบันทึกความตกลงปารีสจะได้รับการนำไปปฏิบัติอย่างจริงจังมากยิ่งขึ้น

แนวโน้มเหล่านี้จะก่อให้เกิดความท้าทายต่อการพัฒนาประเทศในหลายมิติ ทั้งในส่วนของการทำงานและอาชีพ สาขการผลิตและบริการใหม่ๆ ความมั่นคงของประเทศอันเกิดจากภัยคุกคามและความเสี่ยงด้านอื่นๆ ที่ซับซ้อนขึ้น อาชญากรรมไซเบอร์ รูปแบบการก่อสงครามที่ใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือ

การเคลื่อนย้ายอย่างเสรีและรวดเร็วของผู้คน เงินทุน ข้อมูลข่าวสาร องค์กรความรู้ เทคโนโลยีและสินค้าและบริการ การปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่รวดเร็วและคาดการณ์ได้ยาก การเกิดขึ้นของโรคระบาด และโรคอุบัติใหม่ที่จะส่งผลให้การเฝ้าระวังด้านการสาธารณสุขในประเทศมีความสำคัญมากขึ้น อาจนำไปสู่ปัญหาความเหลื่อมล้ำที่ทวีความรุนแรงมากขึ้นได้ หากไม่มีมาตรการที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันและรองรับผลกระทบต่างๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้น ซึ่งรวมถึงการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมแบบพลิกผันที่จะเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วโดยเฉพาะอย่างยิ่งหากการเข้าถึงเทคโนโลยี โครงสร้างพื้นฐาน และองค์ความรู้สมัยใหม่มีระดับความแตกต่างกันระหว่างกลุ่มประชากรต่างๆ โดยการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมดังกล่าวจะส่งผลต่อการจ้างงานและอาชีพที่จะมีรูปแบบและลักษณะงานที่เปลี่ยนไป มีความต้องการแรงงานที่มีสมรรถนะสูงเพิ่มมากขึ้น หลายอาชีพอาจหายไปจากตลาดงานในปัจจุบันและบางอาชีพจะถูกทดแทนด้วยระบบอัตโนมัติโดยเฉพาะอาชีพที่ต้องการทักษะระดับต่ำ ก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อความมั่นคงและคุณภาพชีวิตของประชาชนที่ปรับตัวไม่ทันหรือขาดความรู้และทักษะที่ทันกับยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไป กระแสโลกาภิวัตน์ที่จะทำให้เกิดการพัฒนาขยายความเป็นเมือง วิถีชีวิตที่เปลี่ยนไปอย่างรวดเร็ว รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงทางสภาพภูมิอากาศที่อาจจะมีผลกระทบรุนแรงมากยิ่งขึ้น ซึ่งปัจจัยทั้งหมดดังกล่าวจะส่งผลให้ปัญหาความยากจนและความเหลื่อมล้ำของประเทศมีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น

จากปัจจัยและแนวโน้มที่คาดว่าจะส่งผลต่อการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศในมิติต่างๆ ข้างต้น เห็นได้ว่าบริบทและสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกประเทศมีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว มีพลวัตสูง และมีความซับซ้อนหลากหลายมิติ ซึ่งจะส่งผลต่ออนาคตการพัฒนาประเทศอย่างมาก ดังนั้น การพัฒนาประเทศจึงจำเป็นต้องมียุทธศาสตร์การพัฒนาที่ครอบคลุมทุกมิติและทุกด้านการพัฒนาที่เกี่ยวข้อง มีความร่วมมือในลักษณะประชารัฐจากภาคส่วนต่างๆ ในรูปแบบของหุ้นส่วนการพัฒนาที่เป็นการดำเนินงานอย่างบูรณาการ เนื่องจากทุกมิติการพัฒนามีความเกี่ยวข้องซึ่งกันและกัน โดยประเทศไทยจำเป็นต้องมีทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพ มีความรู้ สมรรถนะ และทักษะที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ สามารถรู้เท่าทันและปรับตัวให้สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข มีอาชีพที่มั่นคง สร้างรายได้ ท่ามกลางความเปลี่ยนแปลง กฎเกณฑ์และกติกาใหม่ๆ และมาตรฐานที่สูงขึ้น โดยเฉพาะในโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วซึ่งจำเป็นต้องมีการพัฒนาระบบและปัจจัยส่งเสริมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องไปพร้อมกัน ทั้งในส่วนของระบบการเรียนการสอน และการพัฒนาทักษะฝีมือที่สอดคล้องกันกับการพัฒนาของคนในแต่ละช่วงวัย ระบบบริการสาธารณะ โครงสร้างพื้นฐาน รวมทั้งการให้ความสำคัญกับการส่งเสริมเทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อให้ประเทศไทยสามารถยกระดับเป็นเจ้าของเทคโนโลยีและนวัตกรรมก้าวทันโลก จากการต่อยอดการพัฒนาบนพื้นฐานนโยบายไทยแลนด์ ๔.๐ ส่งผลให้เกิดการสร้างห่วงโซ่มูลค่าทางเศรษฐกิจในทั้งภาคอุตสาหกรรม ภาคเกษตรและภาคบริการ กระจายผลประโยชน์จากการพัฒนา ลดปัญหาความเหลื่อมล้ำ และนำไปสู่การเสริมสร้างคุณภาพชีวิตของประชาชนทุกภาคส่วน

นอกจากนี้ ประเทศไทยต้องให้ความสำคัญกับการสร้างสมดุลความมั่นคงด้านพลังงาน และอาหาร การรักษาไว้ซึ่งความหลากหลายเชิงนิเวศ การส่งเสริมการดำเนินชีวิตและธุรกิจ และการพัฒนาและขยายความเป็นเมืองที่เติบโตอย่างต่อเนื่องที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม พร้อมกับการมีข้อกำหนดของรูปแบบและกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับลักษณะการใช้พื้นที่ที่ชัดเจน ขณะที่การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ กฎหมาย ระบบภาษีต้องมีกลยุทธ์การพัฒนาที่สามารถอำนวยความสะดวกและส่งเสริมให้ประเทศมีศักยภาพการแข่งขันที่สูงขึ้น และสามารถใช้จุดแข็งในเรื่องตำแหน่งที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ของประเทศให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศมากขึ้น รวมทั้งให้ความสำคัญของการรวมกลุ่มความร่วมมือกับนานาชาติในระดับภูมิภาคและระดับโลก เพื่อกระชับและสร้างสัมพันธ์ไมตรี เสริมสร้างความสัมพันธ์ทางการทูต ซึ่งจะก่อให้เกิดการสร้างพลังทางเศรษฐกิจและรักษาความมั่นคงของประเทศ โดยจำเป็นต้องสร้างความพร้อมในการที่จะยกระดับมาตรฐาน

และมีการปฏิบัติให้เป็นไปตามระเบียบกติกาสากลในด้านต่างๆ ขณะเดียวกันประเทศไทยจำเป็นต้องเร่งให้มีการปฏิรูประบบราชการและการเมืองเพื่อให้เกิดการบริหารราชการที่ดีและมีเสถียรภาพทางการเมือง มีการส่งเสริมคนในชาติให้ยึดมั่นสถาบันหลักเป็นศูนย์รวมจิตใจเพื่อให้เกิดความรักความสามัคคี และลดความขัดแย้งภายในประเทศ โดยที่นโยบายการพัฒนาต่างๆ จำเป็นต้องคำนึงถึงความสอดคล้องกับโครงสร้างและลักษณะพฤติกรรมของประชากรที่อาจจะมีความแตกต่างจากปัจจุบันมากขึ้น

ดังนั้น ภายใต้เงื่อนไขโครงสร้างประชากร โครงสร้างเศรษฐกิจ สภาพสังคม สภาพภูมิอากาศ สิ่งแวดล้อม และปัจจัยการพัฒนาต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ส่งผลให้ประเทศไทยจำเป็นต้องมีการวางแผนการพัฒนาที่รอบคอบและครอบคลุม อย่างไรก็ตาม หลายประเด็นพัฒนาเป็นเรื่องที่ต้องใช้ระยะเวลาในการดำเนินงานเพื่อให้เกิดการปรับตัวซึ่งจะต้องหยั่งรากลึกลงไปถึงการเปลี่ยนแปลงในเชิงโครงสร้างการขับเคลื่อนการพัฒนาให้ประเทศเจริญก้าวหน้าไปในอนาคตจึงจำเป็นต้องกำหนดวิสัยทัศน์ในระยะยาวที่ต้องบรรลุ พร้อมทั้งแนวยุทธศาสตร์หลักในด้านต่างๆ เพื่อเป็นกรอบในการขับเคลื่อนการพัฒนาอย่างบูรณาการบนพื้นฐานประชาธิปไตยเพื่อยกระดับจุดแข็งและจุดเด่นของประเทศ และปรับปรุงแก้ไขจุดอ่อนและจุดด้อยต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ โดยยุทธศาสตร์ชาติจะเป็นเป้าหมายใหญ่ในการขับเคลื่อนประเทศ และถ่ายทอดไปสู่แผนในระดับอื่น ๆ เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติทั้งในระดับยุทธศาสตร์ ภารกิจและพื้นที่ ซึ่งรวมถึงพื้นที่พิเศษต่างๆ อาทิ เขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกเพื่อให้เกิดการพัฒนาประเทศสามารถดำเนินการได้อย่างมั่นคง มั่งคั่ง และ ยั่งยืน

๓. วิสัยทัศน์ประเทศไทย

“ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” หรือเป็นคติพจน์ประจำชาติว่า **“มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน”** เพื่อสนองต่อผลประโยชน์แห่งชาติ อันได้แก่ การมีเอกราช อธิปไตย การดำรงอยู่อย่างมั่นคง และยั่งยืนของสถาบันหลักของชาติ และประชาชนจากภัยคุกคามทุกรูปแบบ การอยู่ร่วมกันในชาติอย่างสันติสุขเป็นปึกแผ่น มีความมั่นคงทางสังคม ท่ามกลางพหุสังคมและการมีเกียรติและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ความเจริญเติบโตของชาติ ความเป็นธรรมและความยุติธรรมของประชาชน ความยั่งยืนของฐานทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม ความมั่นคงทางพลังงานและอาหาร ความสามารถในการรักษาผลประโยชน์ของชาติภายใต้การเปลี่ยนแปลงของสภาวะแวดล้อมระหว่างประเทศ และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ ประสานสอดคล้องกันด้านความมั่นคงในประชาคมอาเซียนและประชาคมโลกอย่างมีเกียรติและศักดิ์ศรี

ความมั่นคง หมายถึง การมีความมั่นคงปลอดภัยจากภัยและการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในประเทศและภายนอกประเทศในทุกระดับ ทั้งระดับประเทศ สังคม ชุมชน ครัวเรือน และปัจเจกบุคคล และมีความมั่นคงในทุกมิติ ทั้งมิติทางการทหาร เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และการเมือง เช่น ประเทศมีความมั่นคงในเอกราชและอธิปไตย มีการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์มีความเข้มแข็งเป็นศูนย์กลางและเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจของประชาชน มีระบบการเมืองที่มั่นคงเป็นกลไกที่นำไปสู่การบริหารประเทศที่ต่อเนื่องและโปร่งใสตามหลักธรรมาภิบาล สังคมมีความปรองดองและความสามัคคี สามารถผนึกกำลังเพื่อพัฒนาประเทศ ชุมชนมีความเข้มแข็ง ครอบครัวมีความอบอุ่น ประชาชนมีความมั่นคงในชีวิต มีงานและรายได้ที่มั่นคงพอเพียงกับการดำรงชีวิต มีการออมสำหรับวัยเกษียณ ความมั่นคงของอาหาร พลังงาน และน้ำ มีที่อยู่อาศัยและความปลอดภัยในชีวิตทรัพย์สิน

ความมั่งคั่ง หมายถึง ประเทศไทยมีการขยายตัวของเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่องและมีความยั่งยืนจนเข้าสู่กลุ่มประเทศรายได้สูง ความเหลื่อมล้ำของการพัฒนาลดลง ประชากรมีความอยู่ดีมีสุขได้รับผลประโยชน์จากการพัฒนาอย่างเท่าเทียมกันมากขึ้น และมีการพัฒนาอย่างทั่วถึงทุกภาคส่วนมีคุณภาพชีวิตตามมาตรฐานขององค์การสหประชาชาติ ไม่มีประชาชนที่อยู่ในภาวะความยากจน เศรษฐกิจในประเทศมีความเข้มแข็ง ขณะเดียวกันต้องมีความสามารถในการแข่งขันกับประเทศต่างๆทั้งในตลาดโลกและตลาดภายในประเทศเพื่อให้

สามารถสร้างรายได้ทั้งจากภายในและภายนอกประเทศ ตลอดจนมีการสร้างฐานเศรษฐกิจและสังคมแห่งอนาคต เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทการพัฒนาที่เปลี่ยนแปลงไป และประเทศไทยมีบทบาทที่สำคัญในเวทีโลก และมีความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและการค้าอย่างแน่นแฟ้นกับประเทศในภูมิภาคเอเชีย เป็นจุดสำคัญของการเชื่อมโยงในภูมิภาค ทั้งการคมนาคมขนส่ง การผลิต การค้า การลงทุน และการทำธุรกิจ เพื่อให้เป็นพลังในการพัฒนา นอกจากนี้ยังมีความสมบูรณ์ในทุนที่จะสามารถสร้างการพัฒนาต่อเนื่องไปได้ ได้แก่ ทุนมนุษย์ ทุนทางปัญญา ทุนทางการเงิน ทุนที่เป็นเครื่องมือเครื่องจักร ทุนทางสังคม และทุนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ความยั่งยืน หมายถึง การพัฒนาที่สามารถสร้างความเจริญ รายได้ และคุณภาพชีวิตของประชาชนให้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจที่อยู่บนหลักการใช้ การรักษาและการฟื้นฟูฐานทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน ไม่ใช่ทรัพยากรธรรมชาติจนเกินพอดี ไม่สร้างมลภาวะต่อสิ่งแวดล้อมจนเกินความสามารถในการรองรับและเยียวยาของระบบนิเวศ การผลิตและการบริโภคเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ทรัพยากรธรรมชาติมีความอุดมสมบูรณ์มากขึ้นและสิ่งแวดล้อมมีคุณภาพดีขึ้น คนมีความรับผิดชอบต่อสังคม มีความเอื้ออาทร เสียสละเพื่อผลประโยชน์ส่วนรวม รัฐบาลมีนโยบายที่มุ่งประโยชน์ส่วนรวมอย่างยั่งยืนและให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชน และทุกภาคส่วนในสังคมยึดถือและปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการพัฒนาอย่างสมดุลมีเสถียรภาพ และยั่งยืน

โดยมีเป้าหมายการพัฒนาประเทศ คือ **“ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน”** โดยยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติ พัฒนาคคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ สร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม สร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และมีภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม โดยการประเมินผลการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ ประกอบด้วย

- ๑) ความอยู่ดีมีสุขของคนไทยและสังคมไทย
- ๒) ขีดความสามารถในการแข่งขัน การพัฒนาเศรษฐกิจ และการกระจายรายได้
- ๓) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ
- ๔) ความเท่าเทียมและความเสมอภาคของสังคม
- ๕) ความหลากหลายทางชีวภาพ คุณภาพสิ่งแวดล้อม และความยั่งยืนของ

ทรัพยากรธรรมชาติ

- ๖) ประสิทธิภาพการบริหารจัดการและการเข้าถึงการให้บริการของภาครัฐ

๔. ประเด็นยุทธศาสตร์ชาติ

๔.๑ ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

- (๑) การรักษาความสงบภายในประเทศ
- (๒) การป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง
- (๓) การพัฒนาศักยภาพของประเทศให้พร้อมเผชิญภัยคุกคามที่กระทบต่อ

ความมั่นคงของชาติ

- (๔) การบูรณาการความร่วมมือด้านความมั่นคงกับอาเซียนและนานาชาติ
- (๕) การพัฒนากลไกการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม

๔.๒ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

- (๑) การเกษตรสร้างมูลค่า
- (๒) อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต
- (๓) สร้างความหลากหลายด้านการท่องเที่ยว

- (๔) โครงสร้างพื้นฐาน เชื่อมไทย เชื่อมโลก
- (๕) พัฒนาเศรษฐกิจบนพื้นฐานผู้ประกอบการยุคใหม่

๔.๓ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

- (๑) การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม
- (๒) การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต
- (๓) ปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑
- (๔) การตระหนักถึงพหุปัญญาของมนุษย์ที่หลากหลาย
- (๕) การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี
- (๖) การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพ

ทรัพยากรมนุษย์

- (๗) การเสริมสร้างศักยภาพการกีฬาในการสร้างคุณค่าทางสังคมและพัฒนา

ประเทศ

๔.๔ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

- (๑) การลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเป็นธรรมในทุกมิติ
- (๒) การกระจายศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี
- (๓) การเสริมสร้างพลังทางสังคม
- (๔) การเพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนา การพึ่งตนเองและ

การจัดการตนเอง

๔.๕ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับ

สิ่งแวดล้อม

- (๑) สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว
- (๒) สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจภาคทะเล
- (๓) สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศ
- (๔) พัฒนาพื้นที่เมือง ชนบท เกษตรกรรมและอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ มุ่งเน้น

ความเป็นเมืองที่เติบโตอย่างต่อเนื่อง

- (๕) พัฒนาความมั่นคงด้านน้ำ พลังงาน และเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
- (๖) ยกระดับกระบวนการทัศน์เพื่อกำหนดอนาคตประเทศ

๔.๖ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

อย่างสะดวกรวดเร็ว โปร่งใส

- (๑) ภาครัฐยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง ตอบสนองความต้องการ และให้บริการ

เชื่อมโยงการพัฒนาในทุกระดับ ทุกประเด็น ทุกภารกิจ และทุกพื้นที่

- (๒) ภาครัฐบริหารงานแบบบูรณาการโดยมียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายและ

ภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ

- (๓) ภาครัฐมีขนาดเล็กลง เหมาะสมกับภารกิจ ส่งเสริมให้ประชาชนและทุก

ภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ

- (๔) ภาครัฐมีความทันสมัย
- (๕) บุคลากรภาครัฐเป็นคนดีและเก่ง ยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสำนึกมี

ความสามารถสูง มุ่งมั่น และเป็นมืออาชีพ

- (๖) ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดภัย จริตและประเพณีนิยม

- (๗) กฎหมายมีความสอดคล้องเหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ และมีเท่าที่จำเป็น
 (๘) กระบวนการยุติธรรมเคารพสิทธิมนุษยชนและปฏิบัติต่อประชาชนโดย

เสมอภาค

๑.๒ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) ได้จัดทำขึ้นในช่วงเวลาของการปฏิรูปประเทศและสถานการณ์โลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและเชื่อมโยงกันใกล้ชิดกันมากขึ้น โดยได้น้อมนำหลัก “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” มาเป็นปรัชญานำทางในการพัฒนาประเทศต่อเนื่องจากแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๙-๑๑ เพื่อเสริมสร้างภูมิคุ้มกันและช่วยให้สังคมไทยสามารถยืนหยัดอยู่ได้อย่างมั่นคง เกิดภูมิคุ้มกัน และมีการบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างเหมาะสม ส่งผลให้เกิดการพัฒนาประเทศสู่ความสมดุลและยั่งยืน

ในการจัดทำแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ ครั้งนี้ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ได้จัดทำบนพื้นฐานของกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙) ซึ่งเป็นแผนหลักของการพัฒนาประเทศ และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) รวมทั้งการปรับโครงสร้างประเทศไทยไปสู่ประเทศไทย ๔.๐ ตลอดจนประเด็นการปฏิรูปประเทศ นอกจากนั้น ได้ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของภาคีการพัฒนาทุกภาคส่วน ทั้งในระดับกลุ่มอาชีพ ระดับภาค และระดับประเทศในทุกขั้นตอนของแผนฯ อย่างกว้างขวางและต่อเนื่อง เพื่อร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์และทิศทางการพัฒนาประเทศ รวมทั้งร่วมจัดทำรายละเอียดยุทธศาสตร์ของแผนฯ เพื่อมุ่งสู่ “ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน”

การพัฒนาประเทศในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ จึงเป็นจุดเปลี่ยนที่สำคัญในการเชื่อมต่อกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ในลักษณะการแปลงยุทธศาสตร์ระยะยาวสู่การปฏิบัติ โดยในแต่ละยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ ได้กำหนดประเด็นการพัฒนา พร้อมทั้งแผนงาน/โครงการสำคัญที่ต้องดำเนินการให้เห็นผลเป็นรูปธรรมในช่วง ๕ ปีแรกของการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อเตรียมความพร้อมทั้งคน สังคม และระบบเศรษฐกิจของประเทศให้สามารถปรับตัวรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม ขณะเดียวกัน ยังได้กำหนดแนวคิดและกลไกการขับเคลื่อนและติดตามประเมินผลที่ชัดเจน เพื่อกำกับให้การพัฒนาเป็นไปอย่างมีทิศทางและเกิดประสิทธิภาพ นำไปสู่การพัฒนาเพื่อประโยชน์สุขที่ยั่งยืนของสังคมไทย

๑. ภาพรวมการพัฒนาในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒

๑.๑ หลักการ

๑.๒ จุดเปลี่ยนสำคัญในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ ๑๒

๑.๓ ประเด็นการพัฒนาหลักที่สำคัญในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒

๒. การประเมินสภาพแวดล้อมการพัฒนาประเทศ

๒.๑ สถานการณ์และแนวโน้มภายนอก

๒.๒ สถานการณ์และแนวโน้มภายใน

๓. วัตถุประสงค์และเป้าหมายการพัฒนาในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒

๓.๑. วัตถุประสงค์

๓.๒. เป้าหมายรวม

๔. ยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ

ยุทธศาสตร์ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ มีทั้งหมด ๑๐ ยุทธศาสตร์ โดยมี ๖ ยุทธศาสตร์ตามกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี และอีก ๔ ยุทธศาสตร์ที่เป็นปัจจัยสนับสนุน ดังนี้

๔.๑ ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์

๔.๒ ยุทธศาสตร์การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม

- ๔.๓ ยุทธศาสตร์การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน
- ๔.๔ ยุทธศาสตร์การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
- ๔.๕ ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติเพื่อการพัฒนาประเทศสู่ความมั่งคั่งและยั่งยืน
- ๔.๖ ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการในภาครัฐ การป้องกันการทุจริตประพตติมิชอบ และธรรมาภิบาลในสังคมไทย
- ๔.๗ ยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์
- ๔.๘ ยุทธศาสตร์การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม
- ๔.๙ ยุทธศาสตร์การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ
- ๔.๑๐ ยุทธศาสตร์ความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อการพัฒนา
- ๕. การขับเคลื่อนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ สู่การปฏิบัติ**
- ๕.๑ หลักการ
- ๕.๒ แนวทางขับเคลื่อนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒
- ๕.๓ การติดตามประเมินผลแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒

๑.๓ แผนพัฒนาภาค/แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด/แผนพัฒนาจังหวัด

(๑) แผนพัฒนาภาคใต้

ยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนา

จากสถานการณ์ด้านเศรษฐกิจที่ขยายตัวต่ำกว่าประเทศโดยตลอด เนื่องจากมีโครงสร้างที่พึ่งพาภาคการเกษตรที่ยังเป็นการผลิตแบบดั้งเดิม จึงมีผลผลิตภาพต่ำและผลผลิตส่วนใหญ่จำหน่ายเป็นสินค้าขั้นปฐมจึงมีมูลค่าต่ำ ทรัพยากรที่เป็นฐานการผลิตประสบปัญหาเสื่อมโทรม โดยเฉพาะทรัพยากรประมงและมีปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง และปัญหาขยะ น้ำเสีย ในเมืองศูนย์กลางความเจริญ และแหล่งท่องเที่ยว มีปัญหาคุณภาพชีวิตรุนแรง ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ทั้งด้านการศึกษา สุขภาวะ และความปลอดภัย แต่อย่างไรก็ตาม ภาคใต้มีที่ตั้งเปิดสู่ทะเลทั้งสองด้านและมีพื้นที่ชายฝั่งทะเลที่มีศักยภาพในการรองรับการพัฒนาอุตสาหกรรมเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ จึงกำหนด ยุทธศาสตร์การพัฒนาภาคใต้ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ : การเสริมสร้างความเข้มแข็งภาคการผลิตหลักเพื่อให้เติบโตได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

เป้าประสงค์

เพื่อเพิ่มสมรรถนะสาขาการผลิตหลักด้านการเกษตร อุตสาหกรรม และการท่องเที่ยวของภาคใต้ให้เติบโตในระดับที่เหมาะสมและยั่งยืน

แนวทางการพัฒนา

(๑) การพัฒนาการเกษตรและอุตสาหกรรมแปรรูปเพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันสินค้าเกษตรหลักของภาค ดังนี้

(๑.๑) ยางพารา

๑) เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตด้วยการศึกษา /วิจัย เพื่อพัฒนาพันธุ์และเทคโนโลยีการผลิตอย่างต่อเนื่อง

๒) ส่งเสริมการแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิตยางพาราและไม้ยางพาราแบบครบวงจรตามหลักการห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain) โดยเฉพาะการผลิตผลิตภัณฑ์ขั้นสุดท้ายขึ้นภายในภาคให้มากขึ้น เช่น ผลิตภัณฑ์ยางล้อ เพอร์นิเจอร์จากไม้ยาง เป็นต้น

๓) เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการพืชอุตสาหกรรมส่งออกเพื่อให้กลุ่มจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นฐานการผลิตยางพาราของประเทศ โดยการพัฒนา**จังหวัดสงขลา**ซึ่งมีความพร้อมด้านสถาบันวิชาการและพื้นที่รองรับอุตสาหกรรม ให้เป็น **Rubber City** ที่มีสถาบันเฉพาะทางด้านการพัฒนาฐานข้อมูล งานศึกษา /วิจัยการผลิตและผลิตภัณฑ์ยาง /ไม้ยาง การพัฒนาเทคโนโลยียางเพื่อเป็นศูนย์กลางในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เรื่องยางกับสถาบันวิจัยต่างๆ ทั้งภายในและต่างประเทศ และเป็นศูนย์กลางในการจัด Road Show , Exhibition , Trade Show ระดับนานาชาติ เพื่อนำมาซึ่งการเพิ่มมูลค่าการผลิตยางภายในประเทศและโดยเฉพาะในภาคใต้

(๑.๒) ปาล์มน้ำมัน

๑) เร่งขยายพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันในพื้นที่ที่เหมาะสมให้เต็มตามศักยภาพโดยเฉพาะพื้นที่ที่ทิ้งร้างและพื้นที่พรุในกลุ่มจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มีข้อจำกัดต่อการปลูกพืชชนิดอื่น

๒) ส่งเสริมการแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิตปาล์มแบบครบวงจรโดยเฉพาะการผลิต Bio-diesel และผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องอื่นๆ ทั้งระดับ SMEs และอุตสาหกรรมโรงงานเพื่อให้เกิดมูลค่าการผลิตขึ้นในภาคใต้ให้มากที่สุด

๓) เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการพืชอุตสาหกรรมพลังงานทดแทนเพื่อให้ภาคใต้เป็นศูนย์กลางการผลิต Bio-diesel ของประเทศ โดยการพัฒนาให้**จังหวัดสุราษฎร์ธานี**ที่มีความพร้อมในการเชื่อมโยงการคมนาคมขนส่งกับพื้นที่ผลิตปาล์มในจังหวัดอื่นๆ และมีแหล่งน้ำที่เพียงพอเป็น**“Oil Palm City”** ที่เป็นฐานอุตสาหกรรมแปรรูปโดยเฉพาะการผลิต Bio-diesel ของภาค รวมทั้งการเป็นศูนย์รวมข้อมูล การศึกษา /วิจัยด้านสายพันธุ์ การเพาะปลูก การแปรรูปและผลิตภัณฑ์จากปาล์ม และ**กระบี่**เป็นแหล่งปลูกปาล์มและอุตสาหกรรมแปรรูปปาล์มน้ำมันขั้นต้น ทั้งนี้เพื่อรักษาสภาพแวดล้อมของจังหวัดกระบี่ ให้เอื้อต่อศักยภาพความโดดเด่นด้านการท่องเที่ยว

(๑.๓) การประมง

๑) พัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่งในพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช สงขลา ปัตตานี ให้มีมาตรฐานฟาร์มตามระบบการตรวจสอบย้อนกลับ (GAP) เพื่อรักษาตลาดจำหน่ายที่มีอยู่เดิมควบคู่ไปกับการเร่งขยายตลาดจากข้อตกลงการค้า FTA กับประเทศคู่ค้าเช่น ญี่ปุ่น ฯลฯ เพื่อให้มีตลาดเพียงพอต่อการรองรับผลผลิตรวมทั้งการพัฒนาเป็นวัตถุดิบเพื่อเชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมแปรรูปอาหารทะเลที่มีฐานการผลิตหลักอยู่ในจังหวัดสงขลาและปัตตานี

๒) จัดสร้างแหล่งอาศัยสัตว์น้ำควบคู่ไปกับการฟื้นฟูทรัพยากรชายฝั่งทะเลที่เป็นแหล่งอาศัยสัตว์น้ำวัยอ่อน โดยเฉพาะป่าชายเลน /ทะเลสาบสงขลา /อ่าวปัตตานี และการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจังทั้งในเรื่องของการกำหนดเขตห้ามทำประมงอวนรุน อวนลาก และเขตห้ามจับสัตว์น้ำในบางฤดูกาล เป็นต้น

๓) ส่งเสริมการทำประมงนอกล่าหน้าไทยด้วยการสนับสนุนให้ผู้ประกอบการประมงไทยได้รับสัมปทานการทำประมงในน่านน้ำของประเทศเพื่อนบ้าน รวมทั้งการสนับสนุนให้มีกองเรือประมงทะเลเล็กเพื่อจับสัตว์น้ำในน่านน้ำสากลเพื่อผลิตวัตถุดิบสัตว์น้ำป้อนสู่อุตสาหกรรมแปรรูปผลิตผลการประมง

(๑.๔) ผลไม้

๑) ส่งเสริมการพัฒนาสวนผลไม้เพื่อควบคุมคุณภาพตามระบบ GAP ในชนิดผลไม้ที่มีศักยภาพและโอกาสการส่งออกจากการทำข้อตกลง FTA เช่น จีน ญี่ปุ่น โดยเฉพาะ มังคุดทุเรียน ในจังหวัดชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช ยะลา ควบคู่ไปกับการพัฒนาระบบตลาดเพื่อการรวบรวมและกระจายผลผลิตและการพัฒนาการแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิต

(๒) พัฒนาประสิทธิภาพและผลิตภาพการผลิตสินค้าอาหารเพื่อเพิ่มความมั่นคงด้านอาหารของภาคโดย

(๒.๑) ส่งเสริมการเลี้ยงปศุสัตว์โดยเฉพาะ โค สุกร ให้เพียงพอกับความต้องการบริโภคภายในภาคโดยเฉพาะในพื้นที่ที่เหมาะสมบริเวณที่ราบลุ่มทางตอนกลางภาคแถบจังหวัดนครศรีธรรมราช พัทลุง สงขลา ด้วยการปรับปรุงพันธุ์ พัฒนาระบบการเลี้ยงและการแปรรูปให้ได้มาตรฐานเพื่อเพิ่มมูลค่าและผลตอบแทนที่สูงขึ้น

(๒.๒) ฟื้นฟูการทำนาเพื่อผลิตข้าวให้เพียงพอต่อความต้องการบริโภคภายในภาคโดยการเร่งพัฒนาพันธุ์ข้าวที่นิยมในท้องถิ่นให้มีผลผลิตต่อไร่สูงขึ้นรวมทั้งการพัฒนาระบบชลประทานให้เข้าถึงแปลงนาอย่างทั่วถึงโดยเฉพาะบริเวณลุ่มน้ำปากพนัง ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ลุ่มน้ำปัตตานี เพื่อให้มีการทำนาได้หลายครั้งและชาวนามีรายได้ตอบแทนจากอาชีพทำนาที่ไม่แตกต่างจากอาชีพเกษตรอื่น

(๒.๓) ส่งเสริมการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด และสัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำที่นิยมบริโภคเป็นอาหาร เช่น ปลา กบ ตะพาบน้ำ เพื่อเพิ่มความมั่นคงด้านอาหารและเป็นการสร้างทางเลือกด้านอาชีพของภาคอีกด้วย

(๓) พัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อให้อาจสร้างรายได้อย่างเต็มศักยภาพและยั่งยืนโดย

(๓.๑) รักษาความมีชื่อเสียงและเพิ่มมนต์เสน่ห์แหล่งท่องเที่ยวทางทะเลกลุ่มจังหวัดชายฝั่งทะเลอันดามัน โดยเฉพาะการเพิ่มบทบาท “ICT City” ของ จังหวัดภูเก็ตสู่การเป็น “ฐานอุตสาหกรรมความรู้” รวมทั้งการพัฒนากิจกรรม MICE และ Marina เพื่อเสริมบทบาทด้านการเป็น “เมืองนันทนาการ”(Leisure polis) เพื่อเพิ่มจุดขายแก่นักท่องเที่ยวที่มีรายได้สูง (High-end) รวมทั้ง การพัฒนาพังงา เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวแบบ Long stay และกระบี่เป็นแหล่งท่องเที่ยวอนุรักษ์คุณภาพสูงด้วยการพัฒนาระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการ ให้เพียงพอและได้มาตรฐานโดยเฉพาะระบบประปา ระบบขนส่งสาธารณะและการควบคุมมลภาวะด้านสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

(๓.๒) พัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกและมาตรฐานการบริการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และเชิงสุขภาพเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวเฉพาะกลุ่มตามกระแสการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ ซึ่งสามารถส่งเสริมให้ชุมชนหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนในการพัฒนากิจกรรมบริการในประเภทที่ไม่เน้นเชิงพาณิชย์มากเกินไป เช่น การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวทะเลชายฝั่งอ่าวไทยทะเลสาบสงขลาและการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ จังหวัดระนอง

(๓.๓) พัฒนาเมืองท่องเที่ยวชายแดนไทย - มาเลเซีย ได้แก่ เมืองหาดใหญ่ สะเดา เบตง สุโงโกลกเพื่อรักษาความเป็น “บ้านที่สอง” ของนักท่องเที่ยวจากมาเลเซียและสิงคโปร์ เช่น การกำหนดเป็นเมืองปลอดภาษีการเพิ่มกิจกรรมพักผ่อนหย่อนใจแบบครอบครัวมากขึ้น

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ : ขยายฐานเศรษฐกิจเพื่อเพิ่มความหลากหลายของแหล่งสร้างรายได้และการจ้างงานให้แก่ภาค

เป้าประสงค์

เพื่อใช้ประโยชน์ศักยภาพด้านที่ตั้งของภาคใต้ที่มีพื้นที่เปิดสู่ทะเลทั้งสองด้านพัฒนาเป็นประตูการค้าคมนาคมขนส่งทางทะเลเชื่อมโยงสู่นานาชาติ รวมทั้งการใช้ประโยชน์ข้อตกลงความร่วมมือกับเพื่อนบ้านทางด้านใต้มาสร้างโอกาสในการพัฒนาเพื่อกระตุ้นให้เกิดกิจกรรมเศรษฐกิจใหม่ ๆ ขึ้นในพื้นที่ภาคใต้

แนวทางการพัฒนา

(๑) พัฒนาความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านภายใต้กรอบโครงการ JDS และกรอบโครงการ IMT-GT โดย

(๑.๑) พัฒนาแนวพื้นที่เศรษฐกิจ (Economic Corridor) ตามกรอบโครงการ IMT-GT เพื่อเชื่อมโยงด้านการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยวภายในพื้นที่ ดังนี้

แนวทางการพัฒนา

(๑) พัฒนาความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านภายใต้กรอบโครงการ JDS และกรอบโครงการ IMT-GT โดย

(๑.๑) พัฒนาแนวพื้นที่เศรษฐกิจ (Economic Corridor) ตามกรอบโครงการ IMT-GT เพื่อเชื่อมโยงด้านการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยวภายในพื้นที่ ดังนี้

๑) พัฒนาแนวพื้นที่เศรษฐกิจสงขลา-ป็นัง-เมดาน โดยการเร่งพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนสะเดา-ปาดังเบซาร์ ให้เป็นเขตเศรษฐกิจชายแดนทั้งด้านการค้า การคมนาคมขนส่ง และเขตประกอบอุตสาหกรรมที่ไม่มีมลพิษ โดยให้สิทธิประโยชน์จูงใจภายใต้กฎหมายที่มีอยู่ เช่น กฎหมายศุลกากร พรบ.การนิคมอุตสาหกรรม พรบ.ส่งเสริมการลงทุน เป็นต้น

๒) พัฒนาแนวพื้นที่เศรษฐกิจอันดามัน ระนอง-ภูเก็ต-อาเจะห์ ให้เป็นพื้นที่การพัฒนาเชื่อมโยงด้านการท่องเที่ยว การค้า และการคมนาคมขนส่งที่มีมาตรการด้านสิทธิประโยชน์จูงใจและกระตุ้นให้เกิดกิจกรรมการพัฒนาระหว่างกันมากขึ้น

(๑.๒) พัฒนาเมืองชายแดนและตลาดชายแดน ภายใต้กรอบโครงการ JDS และโครงการ IMT-GT ได้แก่ ด้านสะเดา ปาดังเบซาร์ วังประจัน เบตง สุโงโกลก ตากใบ และด่านเปิดใหม่ ได้แก่ ด้านบ้านประกอบ และด่านบูเกะตา ให้มีความพร้อมด้านบริการพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อสนับสนุนการเชื่อมโยงด้านการค้า การท่องเที่ยว และการคมนาคมขนส่งระหว่างกัน

(๑.๓) เร่งพัฒนาความร่วมมือตามข้อตกลง ภายใต้กรอบโครงการ IMT-GT ได้แก่ ด้านโครงสร้างพื้นฐานและการคมนาคมขนส่ง รวมทั้งโทรคมนาคมและพลังงาน ด้านการค้าและการลงทุน ด้านการท่องเที่ยว ด้านผลิตภัณฑ์และบริการสุขภาพ ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และด้านการเกษตรอุตสาหกรรม การเกษตรและสิ่งแวดล้อม ให้เกิดผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของภาคได้อย่างเป็นรูปธรรมโดยเร็ว

(๒) ใช้ความได้เปรียบของพื้นที่สร้างโอกาสการพัฒนารองรับการขยายการลงทุนอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพของประเทศโดย

(๒.๑) ส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมหลักขึ้นในภาคใต้ในระยะเวลาที่เหมาะสม เพื่อเชื่อมโยงกับแหล่งผลิตอุตสาหกรรมหลักบริเวณอำเภอบางสะพาน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ที่เริ่มประสบปัญหาและข้อจำกัดด้านการขยายพื้นที่และการจัดหาแหล่งน้ำสนับสนุน โดยพื้นที่ที่มีศักยภาพ ได้แก่บริเวณกลุ่มจังหวัดชายฝั่งทะเลอ่าวไทยแถบจังหวัดชุมพร สุราษฎร์ธานี และกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนแถบจังหวัดปัตตานี ที่มีบริษัทเอกชนทั้งในและต่างประเทศแสดงความสนใจที่จะลงทุนตั้งโรงงานหลักขึ้นต้นขึ้นในพื้นที่ภาคใต้ ซึ่งจะต้องมีการเตรียมพื้นที่เนื่องจากอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับเหล็กมีความต้องการพื้นที่ขนาดใหญ่ การจัดหาแหล่งน้ำและโดยเฉพาะการเตรียมความพร้อมด้านการยอมรับของชุมชน

(๒.๒) ศึกษาความเหมาะสมการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคใต้และเตรียมความพร้อมเพื่อเป็นพื้นที่ทางเลือกในการพัฒนาอุตสาหกรรมปิโตรเคมีและพลังงานของประเทศในระยะยาว เนื่องจากฐานการผลิตในบริเวณ ESB มีข้อจำกัดด้านการขยายพื้นที่รองรับ โดยพื้นที่ที่มีศักยภาพ คือ กลุ่มจังหวัดชายฝั่งทะเลอ่าวไทยแถบจังหวัดสุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช ซึ่งจะต้องเตรียมการจัดหาพื้นที่และการเตรียมความพร้อมด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะการยอมรับของประชาชนและชุมชนในพื้นที่

(๓) พัฒนาการคมนาคมขนส่งทางทะเลเชื่อมโยงสู่นานาชาติเพื่อเปิดประตูเศรษฐกิจแห่งใหม่ของประเทศไทย

(๓.๑) พัฒนาท่าเรือน้ำลึกฝั่งทะเลอันดามันและฝั่งทะเลอ่าวไทยและระบบการคมนาคมขนส่งผู้โดยสารสินค้าและบริการในลักษณะการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ ทั้งการขนส่งทางบก ทางอากาศ และทางน้ำให้สามารถเชื่อมโยงการขนส่งภายในประเทศและเป็นประตูการขนส่งระหว่างประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อกระตุ้นให้เกิดการพัฒนากิจกรรมเศรษฐกิจใหม่ๆ ในพื้นที่ โดยเฉพาะบริเวณสงขลา-สตูล ซึ่งมีแผนการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานสำคัญไว้แล้ว

(๓.๒) พัฒนาชุมชนศูนย์กลาง ณ จุดที่เป็น Gateway ทั้งสองฝั่งทะเลเพื่อรองรับกิจกรรมการพัฒนา โดยเน้นการวางระบบการพัฒนาสาธารณูปโภค สาธารณูปการ การจัดระเบียบการใช้ที่ดิน การป้องกันผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติเพื่อรักษาสมดุลของพื้นที่

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ : พัฒนาคนและสังคมให้มีคุณภาพและมีภูมิคุ้มกันที่ดีเพื่อเสริมสมรรถนะการพัฒนาภาค

เป้าประสงค์

เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของคน โดยเฉพาะในจังหวัดชายแดนภาคใต้ทั้งด้านความรู้สุขภาพ และความปลอดภัย และเสริมสร้างความสมานฉันท์ของสังคมเพื่อให้คนอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข

แนวทางการพัฒนา

(๑) การพัฒนาด้านความรู้ คุณธรรม และสุขภาวะเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน

(๑.๑) ขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาอย่างจริงจังและต่อเนื่อง โดยเร่งพัฒนาครูผู้สอน สื่อ และวิธีการเรียนการสอนเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนที่มีผลการประเมินต่ำกว่าระดับเฉลี่ยของประเทศ โดยเฉพาะ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งรวมถึงการปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการและอัตลักษณ์ของพื้นที่โดยเฉพาะในกลุ่มจังหวัดชายแดนภาคใต้

(๑.๒) สนับสนุนให้เด็กวัยเรียนทุกคนได้รับการศึกษาไม่ต่ำกว่าภาคบังคับ ๙ ปี โดยเพิ่มจำนวนทุนการศึกษาแก่เด็กยากจนอย่างทั่วถึงโดยเฉพาะใน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ และจังหวัดที่มีความยากจนหนาแน่นคือ นครศรีธรรมราช กระบี่ สตูล พัทลุง

(๑.๓) ขยายโอกาสการเรียนรู้และช่องทางการเข้าถึงความรู้นอกระบบการศึกษาในพื้นที่ที่มีอัตราการเรียนรู้ต่ำ เพื่อให้ประชาชนมีความรู้เท่าทันโลก โดยเฉพาะจังหวัดชายแดนภาคใต้จังหวัด นครศรีธรรมราชและพัทลุง เช่น การจัดให้มีอุทยานวิทยาศาสตร์ TK Park ฯลฯ การขยายบริการอินเทอร์เน็ตตำบลอย่างทั่วถึง เป็นต้น

(๑.๔) เร่งส่งเสริมการเรียนรู้หลักศาสนาอย่างจริงจังและต่อเนื่อง โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อนำหลักคำสอนที่มุ่งให้ศาสนิกปฏิบัติตนเป็นคนดีเป็นเครื่องมือในการพัฒนาสู่สังคมแห่งคุณธรรมและศีลธรรม และโดยเฉพาะเพื่อป้องกันการบิดเบือนหลักคำสอนศาสนาที่ก่อให้เกิดการแตกความสามัคคีของสังคมในจังหวัดชายแดนภาคใต้

(๑.๕) พัฒนาบริการสาธารณสุขให้ทั่วถึงและเพียงพอ ทั้งบุคลากร สถานบริการและเครื่องมือ/อุปกรณ์ โดยเฉพาะในกลุ่มจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้วยการเร่งพัฒนาคุณภาพงานด้านอนามัยแม่และเด็ก เช่น การให้ความรู้แก่หญิงวัยเจริญพันธุ์เพื่อลดภาวะเสี่ยงจากการคลอดบุตร ความรู้ด้านการมีครอบครัวอบอุ่น และครอบครัวคุณภาพ รวมทั้งการดูแลแก้ไขปัญหาสุขภาพจิตและปัญหาโรคเรื้อรัง เป็นต้น

(๑.๖) รมรณรงค์เพื่อสร้างความตระหนักในการรักษาสุขภาพ ด้วยการออกกำลังกาย การลด ละ เลิก พฤติกรรมเสี่ยง และหลักโภชนาการเพื่อป้องกันโรคที่ป้องกันได้และมีแนวโน้มเจ็บป่วยสูงโดยเฉพาะใน จังหวัดภูเก็ต พังงา สงขลา ได้แก่ โรคความดันโลหิตสูง โรคหัวใจ โรคหลอดเลือดอุดตัน

(๑.๗) ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างจริงจัง ครบวงจร และต่อเนื่อง ทั้งการปราบปรามเครือข่ายการผลิตและการค้ายาเสพติด การบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยา และการป้องกัน แก่กลุ่มเสี่ยง

(๒) การสร้างความมั่นคงในการดำรงชีวิตของคนจน คนด้อยโอกาส ให้สามารถพึ่งตนเองได้

(๒.๑) แก้ไขปัญหาความยากจนตามสภาพปัญหาและความต้องการทั้งด้านการเพิ่มรายได้ ลดรายจ่ายการแก้ปัญหาด้านที่อยู่อาศัยอย่างทั่วถึง โดยเฉพาะในกลุ่มจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่เป็นพื้นที่มีปัญหา ความยากจนหนาแน่นที่สุดของภาค

(๒.๒) สร้างหลักประกันการดูแลช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ธรณีพิบัติภัย และเหตุการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผู้สูงอายุและผู้ด้อยโอกาส เช่น การจัดตั้งกองทุนช่วยเหลือ หรือการจัดสวัสดิการเป็นกรณีพิเศษ เป็นต้น

(๒.๓) ช่วยเหลือกลุ่มอาชีพยากจนได้แก่กลุ่มชาวนาและชาวประมงพื้นบ้าน ในจังหวัด นครศรีธรรมราช สงขลา สตูล ปัตตานี นราธิวาส โดยการฟื้นฟูทรัพยากรที่เป็นฐานการประกอบอาชีพและ ปรับเปลี่ยนจากการช่วยเหลือแบบสงเคราะห์ไปสู่หลักการสนับสนุนการพึ่งตนเอง เช่นการจ้างทำงานการพัฒนา ปัจจัยพื้นฐานที่ขาดแคลนเพื่อให้มีรายได้ในช่วงนอกฤดูการผลิตสำหรับการจัดหา/ซ่อมแซมเครื่องมือและส่งเสริม การรวมกลุ่มเพื่อนำรายได้ส่วนหนึ่งไปจัดตั้งกองทุนพัฒนาอาชีพและ/หรือการมีอาชีพเสริม อาทิ จัดสร้างปะการัง เทียมด้วยการจ้างแรงงานชาวประมงพื้นบ้านที่ว่างงานในช่วงมรสุม เพื่อให้มีรายได้สำหรับจัดหา/ซ่อมเครื่องมือ ประมงและแบ่งรายได้ส่วนหนึ่งร่วมกันจัดตั้งกองทุนเพื่อแปรรูปผลผลิต การจ้างงานชาวนาในการก่อสร้างคลองส่ง น้ำเข้าสู่แปลงนา ฯ เพื่อนำรายได้ไปเป็นกองทุนจัดหาปัจจัยการผลิตเพื่อใช้ประโยชน์ร่วมกัน เช่น รถไถนา เป็นต้น

(๓) การพัฒนาศักยภาพคนเพื่อเพิ่มผลิตภาพการผลิตและเพิ่มโอกาสด้านอาชีพและรายได้ โดย

(๓.๑) ส่งเสริมให้ประชาชนเข้าเป็นสมาชิกกลุ่ม /สถาบันที่สอดคล้องกับการพัฒนาอาชีพ ของตนเอง เพื่อพัฒนาทักษะและการเรียนรู้จากการทำงานร่วมกัน โดยเฉพาะในกลุ่มจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มี สัดส่วนครัวเรือนเป็นสมาชิกกลุ่มค่อนข้างต่ำ

(๓.๒) พัฒนาทักษะ/ความรู้ด้านอาชีพทั้งในและนอกภาคเกษตรเพื่อสร้างโอกาสการมี งานทำแก่ผู้ว่างงานโดยเฉพาะใน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ เช่น การฝึกอบรมตามความต้องการของตลาดแรงงาน ทั้งในและต่างประเทศ การฝึกอบรมเพื่อเป็นผู้ประกอบการขนาดเล็กและการมีอาชีพอิสระ เป็นต้น

(๔) การอำนวยความสะดวก การสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินแก่ประชาชน และการสร้างความสมานฉันท์ในสังคม โดย

(๔.๑) คุ้มครองความปลอดภัย และอำนวยความสะดวก รวมทั้งช่วยเหลือเยียวยาผู้ ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ควบคู่ไปกับการสร้างภูมิคุ้มกันแก่ ประชาชนด้วยการสร้างความรู้ความเข้าใจสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมายเพื่อให้สามารถใช้ช่องทางกฎหมายแก้ไข ปัญหาการถูกเอารัดเอาเปรียบและการไม่ได้รับความเป็นธรรมต่างๆ

(๔.๒) ส่งเสริมการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ตามแนวทางการมี ส่วนร่วม โดยยึดหลักการของความสมานฉันท์และสันติวิธีเพื่อขจัดเงื่อนไขการขยายตัวเชื่อมโยงหรือถูกแทรกแซง จากต่างประเทศ รวมทั้งการพัฒนาทางด้านสังคมจิตวิทยา งานมวลชนสัมพันธ์ และงานการประชาสัมพันธ์เชิงรุก เพื่อปรับความคิดความเชื่อกลุ่มคนที่เกี่ยวข้องกับขบวนการก่อความไม่สงบ

(๔.๓) เร่งสร้างจิตสำนึกแก่ประชาชนทั่วไปและโดยเฉพาะในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ให้ตระหนักถึงคุณค่าของสังคมพหุวัฒนธรรมผ่านระบบการศึกษา การผลิตงานด้านศิลปะ ดนตรีภาพยนตร์ กิจกรรมปฏิสัมพันธ์ระหว่างศาสนิก เช่น กิจกรรมวัฒนธรรม กีฬา ฯลฯ อย่างต่อเนื่องเพื่อสร้างความสมานสามัคคีในสังคม

(๔.๔) สนับสนุนให้กลไกระดับนโยบายในการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ เร่งกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาและทิศทางการพัฒนา รวมทั้งกฎระเบียบด้านการบริหารจัดการบุคลากรและงบประมาณใน “เขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจ” โดยกระบวนการมีส่วนร่วมจากพื้นที่เพื่อสร้างความเชื่อมั่นแก่ประชาชนต่อนโยบายของรัฐ

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ : เสริมสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและสังคมระดับชุมชน

เป้าประสงค์

เพื่อพัฒนาชุมชนเข้มแข็ง และพึ่งพาตนเองทั้งด้านเศรษฐกิจ ด้านความปลอดภัยและการแก้ไขปัญหาอื่นๆ ของชุมชน

แนวทางการพัฒนา

(๑) สร้างกระบวนการเรียนรู้เพื่อสร้างความเข้มแข็งของชุมชนสู่การพึ่งตนเองโดย

(๑.๑) สร้างความรู้ความเข้าใจหลักการและแนวทางการพัฒนา โดยยึดคนและชุมชนเป็นศูนย์กลางแก่ประชาชนเพื่อเป็นความรู้พื้นฐานในการเข้าร่วมกระบวนการพัฒนาตามหลักการมีส่วนร่วมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(๑.๒) สนับสนุนการจัดทำแผนชุมชนที่มีคุณภาพ โดยให้ความสำคัญกับการสร้างกระบวนการคิด วิเคราะห์ และเรียนรู้ร่วมกันในการกำหนดทิศทางการพัฒนาและแก้ไขปัญหาของชุมชนตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

(๑.๓) ส่งเสริมการทำงานร่วมกันของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้เกิดการจัดทำแผนพัฒนาที่เชื่อมโยงระหว่างกันและเป็นการสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีระบบบริหารจัดการที่มีธรรมาภิบาล

(๒) พัฒนาเศรษฐกิจชุมชนโดยการเพิ่มโอกาสการมีรายได้จากทรัพยากรในท้องถิ่นโดย

(๒.๑) ส่งเสริมการพัฒนาเพื่อเพิ่มรายได้จากสินค้าชุมชนที่มีศักยภาพโดยเฉพาะสินค้า OTOP ระดับ ๓-๕ ดาว เช่น การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานสินค้า การหีบห่อและการขยายตลาดอย่างต่อเนื่อง

(๒.๒) สนับสนุนสถาบันการศึกษาในท้องถิ่น ทำการศึกษาวิจัยเพื่อสร้างหรือต่อยอดองค์ความรู้ รวมทั้งพัฒนาเทคโนโลยีที่เหมาะสมในการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อผลิตสินค้าจากทรัพยากรในพื้นที่ โดยเฉพาะสินค้าที่ผู้บริโภคให้ความสำคัญกับการรับประกันคุณภาพ เช่น สินค้าเชิงสุขภาพ สมุนไพร

(๒.๓) สนับสนุนให้ชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินกิจกรรมเชิงธุรกิจ จากการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นที่ไม่เน้นเชิงพาณิชย์มากเกินไป เช่น กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์บริเวณแหล่งท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทยและบริเวณทะเลสาบสงขลา

(๒.๔) ส่งเสริมระบบสหกรณ์และขยายผล “ชุมชนต้นแบบ” เป็นเครื่องมือในการเชื่อมโยงเศรษฐกิจมหภาคกระจายสู่ชุมชนอย่างทั่วถึง เช่น ชุมชนการผลิตยางพาราไม่เรียดจังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นต้น

(๓) ส่งเสริมการใช้กระบวนการชุมชนเข้มแข็งเพื่อสร้างสันติสุข

(๓.๑) ส่งเสริมบทบาทชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการมีส่วนร่วมแก้ไขปัญหาสังคม เช่น ปัญหายาเสพติด การดูแลผู้สูงอายุและผู้ด้อยโอกาสชุมชน

(๓.๒) เร่งพัฒนากระบวนการชุมชนเข้มแข็งเพื่อพึ่งตนเอง ด้านความมั่นคงปลอดภัย โดยเฉพาะในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ เช่น การจัดระบบการป้องกันภัยหมู่บ้าน การสร้างเครือข่ายการรักษาความปลอดภัยระหว่างหมู่บ้าน/ชุมชน เป็นต้น

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ : พินฟูและบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อรักษาสมดุลเชิงนิเวศน์อย่างยั่งยืน

เป้าประสงค์

เพื่อพินฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้มีความสมดุล และเป็นฐานการพัฒนาเศรษฐกิจและคุณภาพชีวิตให้ยั่งยืน

แนวทางการพัฒนา

(๑) พินฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติเพื่อรักษาสมดุลเชิงนิเวศน์โดย

(๑.๑) พินฟูและคุ้มครองพื้นที่ป่าไม้ ให้มีสัดส่วนไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๓๓ ของพื้นที่ภาคตามเป้าหมายของแผนฯ ๑๐ โดยเฉพาะการปลูกเพิ่มพื้นที่ป่าไม้ในพื้นที่ที่ได้มีการสำรวจความเหมาะสมไว้แล้ว ๒.๕๙ ล้านไร่

(๑.๒) พินฟูดินที่มีปัญหาคุณภาพ โดยเฉพาะดินเค็ม ดินเปรี้ยว ในพื้นที่พรุทางบริเวณจังหวัดนครศรีธรรมราช พัทลุง สงขลา ปัตตานี

(๑.๓) เร่งแก้ปัญหาและป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งทะเล เช่น การพิจารณารื้อถอนสิ่งก่อสร้างที่เกิดปัญหาและไม่ได้ใช้ประโยชน์ และการเข้มงวดในการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันผลกระทบสิ่งแวดล้อมอย่างจริงจัง

(๒) สร้างความอุดมสมบูรณ์ทรัพยากรธรรมชาติให้เป็นฐานการผลิตอย่างยั่งยืนโดย

(๒.๑) สนับสนุนให้มีการสร้างแหล่งอาศัยสัตว์น้ำบริเวณชายฝั่งทะเล โดยเฉพาะในเขตจังหวัดปัตตานี และนราธิวาส

(๒.๒) ปลูกเพิ่มพื้นที่ป่าชายเลน โดยเฉพาะในบริเวณจังหวัดสุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช สงขลา ปัตตานี ควบคู่ไปกับการแก้ปัญหาความเสื่อมโทรมของอ่าวปัตตานีและทะเลสาบสงขลา

(๒.๓) บังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการประมงอย่างจริงจัง เช่น การกำหนดเขตห้ามทำประมงด้วยอวนรุนอวนลากในเขต ๓,๐๐๐ เมตร และการห้ามจับสัตว์น้ำในบริเวณอ่าวไทยตอนบนในบางฤดูกาล

(๒.๔) ศึกษาแนวทางการพินฟูเพื่อใช้ประโยชน์ที่ดิน นากุ้งร้าง และเหมืองแร่ร้าง จังหวัดพังงา ระนอง สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช และสงขลา

(๓) ควบคุมคุณภาพสิ่งแวดล้อมเพื่อลดผลกระทบด้านคุณภาพชีวิตโดย

(๓.๑) เพิ่มประสิทธิภาพระบบการควบคุมและกำจัดมลภาวะแวดล้อม จากขยะและน้ำเสียในเมืองศูนย์กลางภูเก็ต สุราษฎร์ธานี หาดใหญ่ โดยการใช้หลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้รับภาระค่าใช้จ่ายและการเพิ่มบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา

๑) รมรงค์เพื่อลดปริมาณขยะตั้งแต่ต้นทาง การคัดแยกขยะ การหาแนวทางใช้ประโยชน์ เช่น การใช้เป็นเชื้อเพลิงผลิตกระแสไฟฟ้า การผลิตปุ๋ยชีวภาพ การ Reuse /Recycle จนถึงการเลือกรูปแบบการกำจัดตามความจำเป็นและเหมาะสม

๒) สนับสนุนการก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียควบคู่ไปกับการพิจารณารูปแบบการบำบัดโดยการนำมาใช้ประโยชน์ เช่น การผลิต Biogas เป็นต้น

(๓.๒) สนับสนุนการจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยธรรมชาติ ในพื้นที่เสี่ยงต่อดินถล่มบริเวณจังหวัดสุราษฎร์ธานี ชุมพร กระบี่ ตรัง นครศรีธรรมราช พังงา และพื้นที่น้ำท่วม /น้ำแล้งซ้ำซากบริเวณจังหวัดนครศรีธรรมราช พัทลุง สงขลา

(๒) แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน (ระนอง พังงา ภูเก็ต กระบี่ ตรัง)
วิสัยทัศน์

“การท่องเที่ยวทางบกและทางทะเลที่มีคุณภาพระดับโลก
บนฐานความเข้มแข็งของภาคเกษตรและชุมชนอย่างยั่งยืน”

พันธกิจ

๑. พัฒนาและฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวรวมถึงมาตรฐานการให้บริการการท่องเที่ยวสู่มาตรฐานสากล
๒. พัฒนาโครงข่ายคมนาคมเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวและภาคการเกษตรภายในกลุ่มจังหวัด และเชื่อมโยงการคมนาคมกับต่างประเทศ
๓. สร้างความเชื่อมั่นในความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
๔. สร้างเศรษฐกิจให้สมดุลเพื่อยกระดับความเป็นอยู่และมาตรฐานคุณภาพชีวิตของเกษตรกร ชุมชนและท้องถิ่น
๕. ฟื้นฟู ดูแลและรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมสู่ความสมดุลของระบบนิเวศอย่างยั่งยืน

เป้าประสงค์

๑. สร้างการเติบโตทางเศรษฐกิจ โดยเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวและเพิ่มมูลค่าภาคเกษตร
๒. สร้างความมั่นคงในอาชีพและรายได้ โดยเสริมสร้างศักยภาพของบุคลากร และความเข้มแข็งของชุมชน
๓. เพื่ออนุรักษ์ ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้สมดุลอย่างยั่งยืน

ยุทธศาสตร์

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ : พัฒนาการท่องเที่ยวทางทะเลที่มีคุณภาพระดับโลก อย่างยั่งยืน
กลยุทธ์

- ๑.๑ กลยุทธ์พัฒนาปัจจัยพื้นฐานรองรับการขยายตัวด้านการท่องเที่ยวให้เพียงพอ และเหมาะสม
  - (๑) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเชื่อมโยง การคมนาคม ทางบก ทางทะเลและทางอากาศ ให้เพียงพอ ได้มาตรฐานความปลอดภัย
  - (๒) พัฒนาระบบสาธารณูปโภค ระบบสารสนเทศ และสิ่งอำนวยความสะดวกในพื้นที่ให้เพียงพอ
  - (๓) เพิ่มประสิทธิภาพระบบป้องกันบรรเทาสาธารณภัยความปลอดภัยในชีวิตทรัพย์สิน ความปลอดภัยในการสัญจร ของประชาชนและนักท่องเที่ยว
  - (๔) พัฒนาระบบเฝ้าระวังสุขอนามัย การบริการด้านสาธารณสุขให้มีประสิทธิภาพและเพียงพอ
- ๑.๒ กลยุทธ์พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมการท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับอัตลักษณ์อันดามัน มีภูมิทัศน์สวยงาม สะอาด เชื่อมโยง วิถีชีวิต วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น
  - (๑) พัฒนาฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับธรรมชาติ มีภูมิทัศน์สวยงาม สะอาด เรียบร้อย

(๒) ฟื้นฟูเรื่องราว ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม วิถีชีวิต ประเพณีของท้องถิ่น เพื่อสร้างความประทับใจให้กับผู้เยี่ยมชม

(๓) ส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่มของสินค้า ผลิตภัณฑ์ OTOP และการบริการ ผ่านเรื่องราว และทรัพยากรที่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น

๑.๓ กลยุทธ์บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้อุดมสมบูรณ์อย่างยั่งยืน โดยกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในพื้นที่

(๑) ฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้และป่าชายเลน และทรัพยากรทางทะเลให้อุดมสมบูรณ์ เพื่อสร้างความสมดุลของระบบนิเวศ โดยเฉพาะพื้นที่เพาะพันธุ์ อนุบาลและขยายพันธุ์สัตว์ทะเล

(๒) เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและน้ำเสีย ลดปริมาณขยะชุมชนและการปล่อยน้ำเสียลงสู่แหล่งน้ำธรรมชาติ

(๓) เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำให้เพียงพอกับความต้องการของกลุ่มจังหวัด

๑.๔ กลยุทธ์พัฒนาศักยภาพบุคลากรภาคบริการแหล่งท่องเที่ยว

(๑) ส่งเสริมความร่วมมือในการพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยว ทั้งระดับสากลและระดับชุมชน ให้มีมาตรฐานและมีจำนวนเพียงพอต่อความเติบโตในสาขาการท่องเที่ยว

(๒) พัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการท่องเที่ยวให้มีขีดความสามารถในการบริหารจัดการท่องเที่ยวตามหลักธรรมาภิบาล ฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้และป่าชายเลน และทรัพยากรทางทะเลให้อุดมสมบูรณ์ เพื่อสร้างความสมดุลของระบบนิเวศ โดยเฉพาะพื้นที่เพาะพันธุ์ อนุบาลและขยายพันธุ์สัตว์ทะเล

(๓) พัฒนาขีดความสามารถการบริการ การบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวให้กับชุมชน สนับสนุนการเชื่อมโยงภาคธุรกิจเอกชนกับชุมชนดำเนินการด้านการท่องเที่ยว

๑.๕ กลยุทธ์บริหารจัดการให้เกิดความยั่งยืน

(๑) เร่งสร้างมาตรการควบคุมจำนวนนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐานตามความสามารถรองรับ (Carrying Capacity)

(๒) สร้างเครือข่ายการจัดการความรู้ คู่สร้างจิตสำนึกในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน รวมถึงการพัฒนาฐานข้อมูลเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการท่องเที่ยว

(๓) เสริมสร้างการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรการท่องเที่ยวให้สมดุล โดยเน้นการบริหารจัดการระบบเชิงบูรณาการให้มีประสิทธิภาพ และสร้างบทบาทขององค์กรท้องถิ่นและภาคประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อม

(๔) เพิ่มประสิทธิภาพในการเสริมสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน รวมถึงสุขอนามัย ด้านอาหารและโรคติดต่อ

๑.๖ กลยุทธ์พัฒนาด้านการตลาดและประชาสัมพันธ์

(๑) เชื่อมโยงเครือข่ายคู่ค้าทางการท่องเที่ยว การค้าและบริการ กับกลุ่มประเทศเพื่อนบ้านและประเทศคู่ค้าสำคัญ

(๒) พัฒนาระบบบริการจัดการแบบบูรณาการ และสร้างกลไกตลาดที่มีศักยภาพสามารถแข่งขันในระดับสากลเพิ่มขึ้น

(๓) ประชาสัมพันธ์ข้อมูลของกลุ่มจังหวัดผ่านสื่อแขนงต่างๆ โดยเฉพาะระบบอินเทอร์เน็ต เพื่อเสริมสร้างภาพลักษณ์อันดี

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ : การสร้างมูลค่าเพิ่มให้สินค้าภาคเกษตร ประมง และปศุสัตว์ ที่มี ศักยภาพในพื้นที่ เพื่อให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็งอย่างยั่งยืน

กลยุทธ์

๒.๑ ปรับปรุงประสิทธิภาพการเพาะปลูก การประมง และปศุสัตว์ เพื่อเพิ่มผลผลิตและลดต้นทุนการผลิต

(๑) เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตทางการเกษตร โดยการลดต้นทุนจากปัจจัยการผลิตต่างๆ อาทิ การใช้ปุ๋ยอินทรีย์

(๒) พัฒนาหรือคัดเลือกพันธุ์พืชที่เหมาะสมกับพื้นที่เพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีประสิทธิภาพ

(๓) พัฒนาระบบการเพาะปลูก หรือเก็บเกี่ยวอย่างถูกต้องเหมาะสมเพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

(๔) พัฒนาศักยภาพการประมง และการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำมูลค่าสูง

(๕) เร่งรัดพัฒนาระบบบริหารจัดการเกษตร ปศุสัตว์ และประมง ทำให้มีประสิทธิภาพ

๒.๒ นำนวัตกรรมมาต่อยอดสู่การพัฒนาการแปรรูป เพื่อเพิ่มและสร้างมูลค่า

(๑) พัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ที่เหมาะสมกับผลิตภัณฑ์และพื้นที่ โดยการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมใหม่มาประยุกต์ใช้เพื่อสร้างผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ หรือนำวัสดุเหลือทิ้งจากกระบวนการการผลิต/แปรรูปมาใช้ให้เกิดประโยชน์

(๒) ส่งเสริมให้เกิดกระบวนการจัดการโรงงาน/ผลิตภัณฑ์ต้นแบบ เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ตามแนวทางและกระบวนการที่วางไว้

(๔) พัฒนาสินค้าประมง และสัตว์น้ำมูลค่าสูงแปรรูปผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

๒.๓ ส่งเสริมศักยภาพด้านการตลาดให้เกษตรกรโดยเฉพาะการเข้าถึง/รับรู้ข้อมูลทางการตลาด

(๑) รวบรวมข้อมูลเพื่อพัฒนาเป็นฐานข้อมูลทั้งด้านปริมาณผลผลิต ความต้องการของตลาด ราคา ฯลฯ เพื่อนำมาใช้วางแผนการเพาะปลูกและการผลิต

(๒) เผยแพร่ความรู้ด้านราคา การตลาด ยางพารา โดยพัฒนาระบบเชื่อมโยงเครือข่ายเกษตรกร สถาบันเกษตรกร และบริหารจัดการเครือข่ายข้อมูล ด้านยางพารา ปาล์ม ครอบงจร

(๓) เผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร การตลาด ให้ทั่วถึง และรวดเร็ว พัฒนาองค์ความรู้ในการวิเคราะห์ ประเมินสถานการณ์ด้านการตลาด

(๔) ส่งเสริมให้เกษตรกรใช้ข้อมูลด้านการตลาด ประกอบการตัดสินใจในการผลิต

(๕) ส่งเสริมการสร้างเครือข่ายสินค้าเกษตรในกลุ่มจังหวัด

(๖) ผลักดันสู่ศูนย์กลางการค้าเกษตรของภาค

(๓) แผนพัฒนาจังหวัดตรัง

๑.วิสัยทัศน์/เป้าหมายการพัฒนาจังหวัดตรัง

“เมืองแห่งคุณภาพชีวิตที่ดีและยั่งยืน”

๒. พันธกิจ

๑. มุ่งสร้างศักยภาพทางเศรษฐกิจด้านเกษตรกรรม อุตสาหกรรม และการท่องเที่ยว ให้มีความมั่นคงและมีความรับผิดชอบต่อสังคม
๒. พัฒนาสังคม การศึกษา และคุณภาพชีวิตของประชาชนให้มีความมั่นคง สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ
๓. บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติให้ยั่งยืนและสร้างสิ่งแวดล้อมที่ดีบนความหลากหลายทางชีวภาพ
๔. ส่งเสริมการขับเคลื่อนการพัฒนาตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในทุกภาคส่วน
๕. เสริมสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการภาครัฐ

๓. เป้าประสงค์รวม

๑. เศรษฐกิจของจังหวัดขยายตัวอย่างมั่นคงและยั่งยืน
๒. ยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน สร้างความเข้มแข็งทางสังคมและส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ
๓. ฐานทรัพยากรธรรมชาติมีความสมบูรณ์และมีสิ่งแวดล้อมดี ตลอดจนมีการบริหารจัดการแบบบูรณาการ

๔. ประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด

๑. สร้างฐานเศรษฐกิจของจังหวัดด้านเกษตรกรรมและอุตสาหกรรมที่มั่นคงและยั่งยืน
๒. ส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ให้มีคุณภาพเพื่อสร้างรายได้ให้เติบโตอย่างต่อเนื่อง
๓. เสริมสร้างความมั่นคงทางสังคม พัฒนาคุณภาพชีวิตและการศึกษาเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ
๔. บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างเหมาะสมกับชุมชน/พื้นที่ และมีความยั่งยืน

๕. เป้าประสงค์และแผนงาน

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ สร้างฐานเศรษฐกิจของจังหวัดด้านเกษตรกรรมและอุตสาหกรรมที่มั่นคงและยั่งยืน

เป้าประสงค์

๑. รายได้จากการเกษตรเพิ่มขึ้น
๒. ผลผลิตทางอุตสาหกรรมและการเกษตรมีมูลค่าเพิ่มขึ้น

แผนงาน/กลยุทธ์

๑. พัฒนาการผลิตและการตลาดสินค้าเกษตรที่สำคัญ
๒. จัดหาแหล่งน้ำเพิ่มเติมสำหรับด้านการเกษตรอุปโภค-บริโภค
๓. ส่งเสริมและพัฒนาการแปรรูปสินค้าเกษตรที่สำคัญ
๔. ส่งเสริมธุรกิจขนาดกลาง ขนาดย่อม วิสาหกิจชุมชน และผู้ผลิตชุมชน
๕. ส่งเสริมเศรษฐกิจฐานรากให้มั่นคงตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ให้มีคุณภาพเพื่อสร้างรายได้ให้เติบโตอย่างต่อเนื่อง

เป้าประสงค์

๑. รายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น

แผนงาน/กลยุทธ์

๑. พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐานของกรมการท่องเที่ยว
๒. ยกระดับการเข้าถึงและเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยว
๓. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการท่องเที่ยว
๔. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการการท่องเที่ยว
๕. พัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวเพื่อเพิ่มศักยภาพทางการท่องเที่ยว
๖. ส่งเสริมการประชาสัมพันธ์การตลาดสมัยใหม่ และพัฒนาสื่อประชาสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบ

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ เสริมสร้างความมั่นคงทางสังคม พัฒนาคุณภาพชีวิตและการศึกษาเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ

เป้าประสงค์

๑. ตรีงเป็นสังคมอยู่เย็นเป็นสุข
๒. ประชาชนมีรายได้และหลักประกันที่มั่นคง
๓. อัตราการตายด้วยโรคที่เป็นปัญหาสำคัญลดลง
๔. ประชาชนมีการศึกษาเรียนรู้ดีและมีคุณภาพ

แผนงาน/กลยุทธ์

๑. เสริมสร้างสังคมคุณธรรม วัฒนธรรม ครอบครัวอบอุ่น ชุมชนเข้มแข็งปลอดภัยจากยาเสพติดและอบายมุข
๒. ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้และใช้ภูมิปัญญาชาวบ้าน ในการขับเคลื่อนตำบลสร้างสุขให้ครบทุกพื้นที่ตำบล
๓. ส่งเสริมอาชีพและความมั่นคงทางเศรษฐกิจแก่ผู้มีรายได้น้อย
๔. ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตกลุ่มเป้าหมายทุกช่วงวัย รวมถึงแรงงานในระบบและนอกระบบ แรงงานผู้สูงอายุ และแรงงานคนพิการ ได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายและมีคุณภาพชีวิตที่ดี
๕. ส่งเสริมการมีสุขภาพที่ดีแบบองค์รวมและพัฒนาระบบบริการสุขภาพปฐมภูมิ เชื่อมโยงระดับทุติยภูมิและตติยภูมิ โดยการมีส่วนร่วมของชุมชนและท้องถิ่น
๖. พัฒนาการศึกษาระดับและแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชนแบบบูรณาการ

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างเหมาะสมกับชุมชน/พื้นที่ และมีความยั่งยืน

เป้าประสงค์

๑. ทรัพยากรธรรมชาติมีความอุดมสมบูรณ์
๒. การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีการบูรณาการ

อย่างมีประสิทธิภาพ

๓. พัฒนาคณะและแหล่งเรียนรู้ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อให้ความพร้อมในการบริหารจัดการ

แผนงาน/กลยุทธ์

๑. ป้องกันการบุกรุกทำลายป่าและส่งเสริมการปลูกป่าแบบบูรณาการ
๒. ส่งเสริมการอนุรักษ์ป่าต้นน้ำ แม่น้ำลำคลอง ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งโดยการมีส่วนร่วมของประชาชน
๓. ส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงานและการใช้พลังงานทางเลือกเพื่อลดปัญหาสิ่งแวดล้อม
๔. บูรณาการความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๕. สนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและประชาชนในการจัดการขยะแบบบูรณาการและเป็นระบบ

(๔) ยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดตรัง วิสัยทัศน์

“เป็นองค์กรหลักในการประสานพัฒนาท้องถิ่นและชุมชน มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมเชิงคุณภาพ สืบสานภูมิปัญญา ส่งเสริมเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และความสุขสู่ประชาชนอย่างยั่งยืน”

ยุทธศาสตร์การพัฒนา

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานควบคู่การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

แนวทางการพัฒนา

๑.๑ ก่อสร้างปรับปรุงบำรุงรักษา ถนน สะพาน ทางเท้าและท่าเทียบเรือ ขยายเขตและติดตั้งไฟฟ้าแสงสว่างสาธารณะ

๑.๒ พัฒนาระบบจราจร

๑.๓ พัฒนาและจัดหาแหล่งน้ำ เพื่ออุปโภคบริโภค

๑.๔ พัฒนาระบบขนส่ง

๑.๕ พัฒนางานวางผังเมือง

๑.๖ ก่อสร้างปรับปรุงระบบคมนาคมสู่แหล่งท่องเที่ยว

๑.๗ เพิ่มศักยภาพการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้เป็นมารีน่าแห่งอันดามันและการท่องเที่ยว

ชุมชน

๑.๘ การส่งเสริมความรู้ประเพณี และวัฒนธรรมท้องถิ่นสู่ชาวต่างชาติ ที่มีอยู่ในจังหวัดตรัง

๑.๙ ส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชน

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาด้านคุณภาพชีวิตและส่งเสริมการศึกษาเรียนรู้แบบองค์รวม

แนวทางการพัฒนา

๒.๑ ส่งเสริมการจัดสวัสดิการและนันทนาการ

๒.๒ ส่งเสริมสุขภาพอนามัยของประชาชน

๒.๓ การรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน

๒.๔ พัฒนาศักยภาพบุคลากร

๒.๕ ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดเก็บข้อมูล การวิจัย การใช้ข้อมูลประชาสัมพันธ์

๒.๖ ส่งเสริมการศึกษาของประชาชนทุกระดับ

๒.๗ เพิ่มช่องทางการรับรู้ข่าวสารให้แก่ประชาชน

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การพัฒนาและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนสู่ระดับฐานราก
แนวทางการพัฒนา

- ๓.๑ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน
- ๓.๒ ส่งเสริมระบบป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- ๓.๓ พัฒนาระบบบริหารจัดการของหน่วยงาน
- ๓.๔ สนับสนุนให้มีการประสานงานระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประชาชน และ

ชุมชน

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การพัฒนาด้านการอนุรักษ์พลังงานและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

แนวทางการพัฒนา

- ๔.๑ สร้างจิตสำนึกและความตระหนักในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- ๔.๒ ฝึกระวังและฟื้นฟูธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- ๔.๓ บำบัดและฟื้นฟูธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- ๔.๔ จัดระบบบำบัดน้ำเสีย
- ๔.๕ บำบัดและจัดการขยะ
- ๔.๖ ส่งเสริมและสร้างจิตสำนึกการอนุรักษ์พลังงาน

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ การพัฒนาด้านการอนุรักษ์และส่งเสริมประเพณี วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น

แนวทางการพัฒนา

- ๕.๑ ส่งเสริมศาสนา ศิลปวัฒนธรรมและประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ยุทธศาสตร์ที่ ๖ การพัฒนาด้านการอยู่ดีมีสุขของท้องถิ่น

แนวทางการพัฒนา

๖.๑ สนับสนุนและส่งเสริมเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรรายย่อยในภาคการเกษตร โดยใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

- ๖.๒ พัฒนาและส่งเสริมอาชีพให้กับประชาชน
- ๖.๓ สนับสนุนการจัดบริการเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน
- ๖.๔ สนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก
- ๖.๕ ส่งเสริมการจัดการความรู้ เพื่อการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ ๗ การพัฒนาด้านการเมือง การบริหารและการพัฒนาบุคลากรของท้องถิ่น

แนวทางการพัฒนา

- ๗.๑ สนับสนุนการพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามแนวทางการบริหารจัดการที่ดี

๒. ยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๒.๑ วิสัยทัศน์

“การคมนาคมสะดวก มีสาธารณูปโภคทั่วถึง เศรษฐกิจก้าวหน้า คุณภาพชีวิตที่ดี สังคมและสภาพแวดล้อมดี”

๒.๒ ยุทธศาสตร์

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านพัฒนาคนและสังคม (ด้านสังคม สาธารณสุข การศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม)

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ ยุทธศาสตร์การพัฒนาแหล่งน้ำ

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการเมือง และการบริหาร

ยุทธศาสตร์ที่ ๖ ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๒.๓ เป้าประสงค์

๑. การคมนาคมทางบกและทางน้ำสะดวกรวดเร็ว ได้มาตรฐาน

๒. มีระบบสาธารณสุขปลอดภัย เพียงพอและทั่วถึง

๓. ประชาชนมีอาชีพและมีรายได้เพียงพอ

๔. ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี

๕. น้ำเพื่อการเกษตรและอุปโภค บริโภคเพียงพอ

๖. การเมืองการบริหารมีเสถียรภาพ

๗. ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้รับการดูแล

๒.๔ ตัวชี้วัด

๑. จำนวนถนนที่เพิ่มขึ้นและได้รับการบำรุงรักษา

๒. จำนวนไฟฟ้าสาธารณะ ระบบการสื่อสาร/โทรคมนาคม ได้รับการก่อสร้าง บำรุงรักษาและ

ซ่อมแซม

๓. ร้อยละ ๗๐ ของจำนวนประชากรทั้งหมดที่มีอาชีพและมีรายได้เพียงพอ

๔. จำนวนสถานที่ท่องเที่ยวที่ได้รับการปรับปรุง ซ่อมแซม

๕. ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ร้อยละ ๑๐

๖. ร้อยละ ๘๐ ของครัวเรือนทั้งหมดมีสุขภาพดี

๗. จำนวนประชาชนมีส่วนร่วมในการบำรุงศาสนา อนุรักษ์ประเพณี วัฒนธรรมท้องถิ่น และ

พัฒนากีฬา

๘. ร้อยละ ๘๐ ของครัวเรือนทั้งหมดมีแหล่งน้ำเพื่ออุปโภค บริโภค และเพื่อการเกษตร เพียงพอ

๙. ร้อยละ ๘๐ ของกลุ่มเป้าหมายมีความพึงพอใจที่เข้ารับบริการ

๑๐. การบริการจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลมีผลการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพสูง

ร้อยละ ๖๐

๑๑. ร้อยละ ๖๐ ของครัวเรือนมีการจัดการด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๒.๕ ค่าเป้าหมาย

๑. การคมนาคมทางบกและทางน้ำสะดวกรวดเร็ว

๒. มีระบบสาธารณสุขปลอดภัยทั่วถึงและเพียงพอ

๓. ประชาชนมีอาชีพ มีรายได้เพียงพอ และพัฒนาการท่องเที่ยว

๔. ป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด สร้างความเข้มแข็งของชุมชน และการมีส่วนร่วมของประชาชน

๕. ประชาชนมีสุขภาพดีถ้วนหน้า

๖. ประชาชนมีความรู้และบำรุงรักษาศาสนา จารีตประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรมท้องถิ่นอันดีงาม

๗. ส่งเสริมด้านการกีฬาและนันทนาการ แก่เด็ก เยาวชน ประชาชนในตำบล
๘. จัดให้มีแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรและอุปโภค บริโภคอย่างพอเพียง
๙. การบริหารจัดการการเมืองการบริหารมีเสถียรภาพ มีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน และใช้หลักปกครองในระบอบประชาธิปไตย
๑๐. จัดการด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมไม่ให้เกิดมลพิษ

๒.๖ กลยุทธ์

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน

กลยุทธ์

- ๑.๑ การคมนาคมทางบกและทางน้ำ
- ๑.๒ การขยายเขตบริการไฟฟ้าครัวเรือนและไฟฟ้าสาธารณะ
- ๑.๓ การสื่อสาร/การโทรคมนาคม

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว

กลยุทธ์

- ๒.๑ ส่งเสริมและสนับสนุนการประกอบอาชีพและยกระดับรายได้
- ๒.๒ ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาด้านการท่องเที่ยว

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านพัฒนาคนและสังคม (ด้านสังคม สาธารณสุข การศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม)

กลยุทธ์

- ๓.๑ ส่งเสริมความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
- ๓.๒ ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน
- ๓.๓ ส่งเสริมงานสาธารณสุข
- ๓.๔ ส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
- ๓.๕ ส่งเสริมการกีฬา และนันทนาการ

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านแหล่งน้ำ

กลยุทธ์

- ๔.๑ พัฒนาแหล่งน้ำเพื่ออุปโภค บริโภค และแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการเมือง และการบริหาร

กลยุทธ์

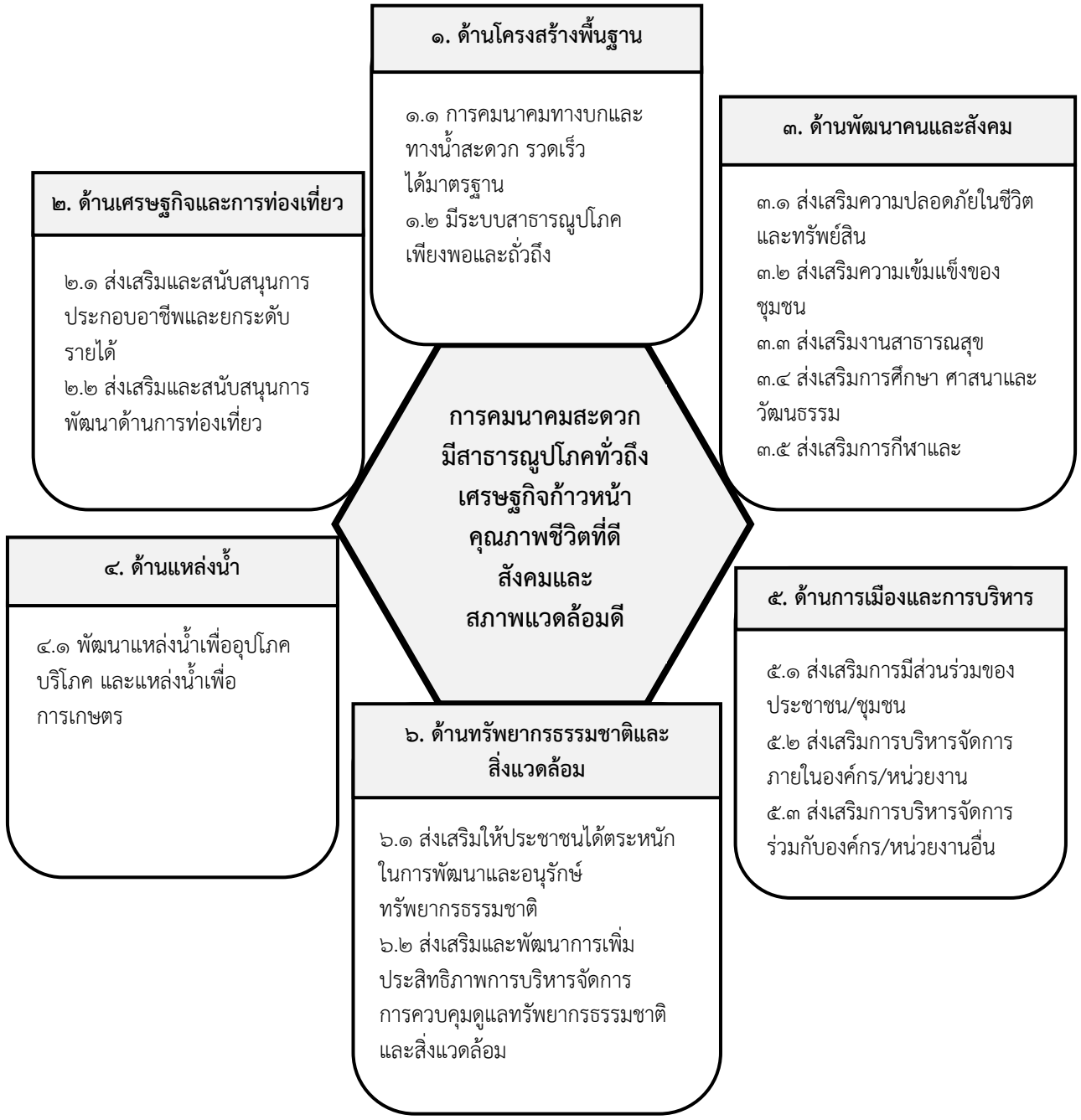
- ๕.๑ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน/ชุมชน
- ๕.๒ ส่งเสริมการบริหารจัดการภายในองค์กร/หน่วยงาน
- ๕.๓ ส่งเสริมการบริหารจัดการร่วมกับองค์กร/หน่วยงานอื่น

ยุทธศาสตร์ที่ ๖ ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

กลยุทธ์

- ๖.๑ ส่งเสริมให้ประชาชนได้ตระหนักในการพัฒนาและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- ๖.๒ ส่งเสริมการพัฒนาการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ การควบคุมดูแลทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๒.๗ จุดยืนทางยุทธศาสตร์

๒.๘ ความเชื่อมโยงของยุทธศาสตร์ในภาพรวม

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑. การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน

❖ เป้าประสงค์

๑. การคมนาคมทางบกและทางน้ำสะดวกรวดเร็ว ได้มาตรฐาน
๒. มีระบบสาธารณูปโภค เพียงพอและทั่วถึง

❖ ตัวชี้วัด

๑. จำนวนถนนที่เพิ่มขึ้นและได้รับการบำรุงรักษา
๒. จำนวนไฟฟ้าสาธารณะ ระบบการสื่อสาร/โทรคมนาคม ได้รับการก่อสร้าง บำรุงรักษาและ

ซ่อมแซม

❖ กลยุทธ์

๑. การคมนาคมทางบกและทางน้ำ
๒. การขยายเขตบริการไฟฟ้าครัวเรือนและไฟฟ้าสาธารณะ
๓. การสื่อสาร/การโทรคมนาคม

❖ ค่าเป้าหมาย

๑. การคมนาคมทางบกและทางน้ำสะดวกรวดเร็ว
๒. มีระบบสาธารณูปโภคทั่วถึงและเพียงพอ

❖ หน่วยงานที่รับผิดชอบหลัก

กองช่าง

❖ ความเชื่อมโยง

ยุทธศาสตร์จังหวัด : ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ให้มีคุณภาพ เพื่อสร้างรายได้ให้เติบโตอย่างต่อเนื่อง

ยุทธศาสตร์การพัฒนาศูนย์บริการนักท่องเที่ยวในจังหวัด : ยุทธศาสตร์ที่ ๑. การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานควบคู่การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาด้านเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว

❖ เป้าประสงค์

๑. ประชาชนมีอาชีพและมีรายได้เพียงพอ

❖ ตัวชี้วัด

๑. ร้อยละ ๗๐ ของจำนวนประชากรทั้งหมดที่มีอาชีพและรายได้เพียงพอ
๒. จำนวนสถานที่ท่องเที่ยวที่ได้รับการปรับปรุง ซ่อมแซม

❖ กลยุทธ์

๑. ส่งเสริมและสนับสนุนการประกอบอาชีพและยกระดับรายได้
๒. ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาด้านการท่องเที่ยว

❖ ค่าเป้าหมาย

๑. ประชาชนมีอาชีพ มีรายได้เพียงพอ และพัฒนาการท่องเที่ยว

❖ **หน่วยงานที่รับผิดชอบหลัก**

สำนักงานปลัด

❖ **ความเชื่อมโยง**

ยุทธศาสตร์จังหวัด : ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ให้มีคุณภาพ เพื่อสร้างรายได้ให้เติบโตอย่างต่อเนื่อง

ยุทธศาสตร์การพัฒน่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัด : ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานควบคู่การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และยุทธศาสตร์ที่ ๖ การพัฒนาด้านการอยู่ดีมีสุขของท้องถิ่น

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ การพัฒนาด้านคนและสังคม
❖ **เป้าประสงค์**

๑. ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี

❖ **ตัวชี้วัด**

๑. ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ร้อยละ ๑๐

❖ **กลยุทธ์**

๑. ส่งเสริมความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

๒. ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน

๓. ส่งเสริมงานสาธารณสุข

๔. ส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

๕. ส่งเสริมการกีฬา และนันทนาการ

❖ **คำเป้าหมาย**

๑. ป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด สร้างความเข้มแข็งของชุมชน และการมีส่วนร่วมของประชาชน

๒. ประชาชนมีสุขภาพดีถ้วนหน้า

๓. ประชาชนมีความรู้และบำรุงรักษาศาสนา จารีตประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรมท้องถิ่นอันดีงาม

๔. ส่งเสริมด้านการกีฬาและนันทนาการ แก่เด็ก เยาวชน ประชาชนในตำบล

❖ **หน่วยงานที่รับผิดชอบหลัก**

สำนักงานปลัด, กองคลัง, กองช่าง

❖ **ความเชื่อมโยง**

ยุทธศาสตร์จังหวัด : ยุทธศาสตร์ที่ ๓ เสริมสร้างความมั่นคงทางสังคม พัฒนาคูณภาพชีวิตและการศึกษาเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ

ยุทธศาสตร์การพัฒน่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัด : ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมการศึกษาเรียนรู้แบบองค์รวม และยุทธศาสตร์ที่ ๓ การพัฒนาและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนสู่ระดับฐานราก

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔ การพัฒนาด้านแหล่งน้ำ

❖ เป้าประสงค์

๑. น้ำเพื่อการเกษตรและอุปโภค บริโภคเพียงพอ

❖ ตัวชี้วัด

๑. ร้อยละ ๘๐ ของครัวเรือนทั้งหมดมีแหล่งน้ำเพื่ออุปโภค บริโภค และเพื่อการเกษตร เพียงพอ

❖ กลยุทธ์

๑. พัฒนาแหล่งน้ำเพื่ออุปโภค บริโภค และแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร

❖ ค่าเป้าหมาย

๑. จัดให้มีแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรและอุปโภค บริโภคอย่างพอเพียง

❖ หน่วยงานที่รับผิดชอบหลัก

กองช่าง

❖ ความเชื่อมโยง

ยุทธศาสตร์จังหวัด : ยุทธศาสตร์ที่ ๑ สร้างฐานเศรษฐกิจของจังหวัดด้านเกษตรกรรมและอุตสาหกรรมที่มั่นคงและยั่งยืน และยุทธศาสตร์ที่ ๔ บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างเหมาะสมกับชุมชน/พื้นที่ และมีความยั่งยืน

ยุทธศาสตร์การพัฒนาศูนย์การปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัด : ยุทธศาสตร์ที่ ๑. การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานควบคู่การท่องเที่ยวยั่งยืน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๕ การพัฒนาด้านการเมืองการบริหาร

❖ เป้าประสงค์

๑. การเมืองการบริหารมีเสถียรภาพ

❖ ตัวชี้วัด

๑. ร้อยละ ๘๐ ของกลุ่มเป้าหมายมีความพึงพอใจที่เข้ารับบริการ
๒. การบริการจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลมีผลการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพสูง

ร้อยละ ๖๐

❖ กลยุทธ์

๑. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน/ชุมชน
๒. ส่งเสริมการบริหารจัดการภายในองค์กร/หน่วยงาน
๓. ส่งเสริมการบริหารจัดการร่วมกับองค์กร/หน่วยงานอื่น

❖ ค่าเป้าหมาย

๑. การบริหารจัดการการเมืองการบริหารมีเสถียรภาพ มีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน และใช้หลักปกครองในระบอบประชาธิปไตย

❖ หน่วยงานที่รับผิดชอบหลัก

สำนักงานปลัด, กองคลัง, กองช่าง

❖ ความเชื่อมโยง

ยุทธศาสตร์จังหวัด : ยุทธศาสตร์ที่ ๓ เสริมสร้างความมั่นคงทางสังคม พัฒนาคุณภาพชีวิตและ การศึกษาเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ

ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการส่วนท้องถิ่นในจังหวัด : ยุทธศาสตร์ที่ ๗ การพัฒนา ด้านการเมือง การบริหาร และพัฒนาบุคลากรท้องถิ่น

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๖ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

❖ เป้าประสงค์

๑. ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้รับการดูแล

❖ ตัวชี้วัด

๑. ร้อยละ ๖๐ ของครัวเรือนมีการจัดการด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

❖ กลยุทธ์

๑. ส่งเสริมให้ประชาชนได้ตระหนักในการพัฒนาและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๒. ส่งเสริมการพัฒนาการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ การควบคุมดูแล

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

❖ ค่าเป้าหมาย

๑. จัดการด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมไม่ให้เกิดมลพิษ

❖ หน่วยงานที่รับผิดชอบหลัก

สำนักงานปลัด, กองคลัง, กองช่าง

❖ ความเชื่อมโยง

ยุทธศาสตร์จังหวัด : ยุทธศาสตร์ที่ ๔. บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่าง เหมาะสมกับชุมชน/พื้นที่ และมีความยั่งยืน

ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการส่วนท้องถิ่นในจังหวัด : ยุทธศาสตร์ที่ ๔. การพัฒนา ด้านอนุรักษ์พลังงานและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

๓. การวิเคราะห์เพื่อพัฒนาท้องถิ่น

๓.๑ การวิเคราะห์กรอบการจัดทำยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การวิเคราะห์ศักยภาพการพัฒนาในปัจจุบัน และโอกาสในการพัฒนาในอนาคตขององค์การบริหาร ส่วนตำบลลำภูรา เป็นการประเมินถึงโอกาสและภาวะคุกคามหรือข้อจำกัด เป็นสถานะแวดล้อมภายนอกที่มีผล ต่อการพัฒนาท้องถิ่น รวมถึงจุดแข็งจุดอ่อนของท้องถิ่น อันเป็นสถานะแวดล้อมภายในองค์การบริหารส่วน ท้องถิ่น โดยใช้เทคนิคการ SWOT analysis เพื่อพิจารณาศักยภาพการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล ลำภูราในภาพรวม ดังนี้

จุดแข็ง (S = STRENGTH)	จุดอ่อน (W = WEAKNESS)
<p>๑. ระบบการบริหาร</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีการจัดโครงสร้างภายในที่เหมาะสม สอดคล้องกับภารกิจ - การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงาน - การบริหารจัดการยึดหลักธรรมาภิบาล - มีการแบ่งงาน/มอบหมายหน้าที่รับผิดชอบ 	<p>๑. ระบบการบริหาร</p> <ul style="list-style-type: none"> - ปริมาณงานมีมาก บุคลากรมีน้อย มีผลทำให้ผลงานไม่เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลเท่าที่ควร - ประชาชนบางส่วนยังขาดการมีส่วนร่วม
<p>๒. ระบบข้อมูล</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีการจัดเก็บข้อมูลในการดำเนินการ 	<p>๒. ระบบข้อมูล</p> <ul style="list-style-type: none"> - ไม่มีบุคลากรรับผิดชอบโดยตรงในการจัดเก็บข้อมูล
<p>๓. อัตรากำลัง (พนักงานส่วนตำบล/ลูกจ้าง)</p> <ul style="list-style-type: none"> - บุคลากรมีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ - ได้รับการฝึกอบรมอย่างต่อเนื่อง - มีการกำหนดแผนอัตรากำลังตามโครงสร้าง 	<p>๓. อัตรากำลัง (พนักงาน/ลูกจ้าง)</p> <ul style="list-style-type: none"> - บุคลากรมีไม่เพียงพอต่อภารกิจหน้าที่ ได้รับความรับผิดชอบ
<p>๔. การเงิน/งบประมาณ</p> <ul style="list-style-type: none"> - การบริหารงบประมาณเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด 	<p>๔. การเงิน/งบประมาณ</p> <ul style="list-style-type: none"> - งบประมาณไม่เพียงพอต่อการพัฒนา
<p>๕. ศักยภาพของชุมชน</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีกลุ่มต่างๆ ในหมู่บ้านและตำบล เช่น กลุ่มออมทรัพย์ กองทุนสวัสดิการชุมชน ชมรมผู้สูงอายุ เป็นต้น 	<p>๕. ศักยภาพของชุมชน</p> <ul style="list-style-type: none"> - สถานที่และอาคารที่ทำการคับแคบไม่เพียงพอ บางกลุ่มยังไม่มีที่ทำการของตนเอง
โอกาสการพัฒนาในอนาคต (O = OPPORTUNITY)	ปัญหาอุปสรรคหรือข้อจำกัด (T = THREAT)
<p>๑. รัฐบาลมีนโยบายที่จะสร้างความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจจากฐานรากของประเทศ จึงเป็นโอกาสในการพัฒนาเศรษฐกิจของท้องถิ่น</p> <p>๒. การที่รัฐบาลกำหนดให้การแก้ไขปัญหาความยากจน ปัญหาเสพติด เป็นนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล จึงทำให้ท้องถิ่นได้รับการสนับสนุนและสามารถจะแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ง่ายขึ้น</p> <p>๓. พันธกิจขององค์การบริหารส่วนตำบลลำภูราเอื้อต่อการพัฒนาท้องถิ่น</p>	<p>๑. กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับบางอย่างเป็นข้อจำกัดในการพัฒนาท้องถิ่น</p> <p>๒. การจัดสรรงบประมาณและการเบิกจ่ายมีห้วงระยะเวลาไม่เหมาะสมกับการดำเนินงานพัฒนาท้องถิ่นในแต่ละด้าน</p> <p>๓. ภาระหน้าที่ ที่จะต้องดำเนินการมีเพิ่มมากขึ้น แต่บุคลากรมีจำนวนน้อย และไม่มีความชำนาญในการปฏิบัติหน้าที่หรืองานที่ได้รับมอบหมาย</p>

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการจัดทำแผนพัฒนา

๑. การวิเคราะห์ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ

จากการสำรวจข้อมูลพื้นฐานพบว่า ประชากรในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลลำภูรา ประกอบอาชีพเกษตรกรรม คือ สวนยางพารา สวนปาล์ม สวนผลไม้ ปลูกพืชผัก เลี้ยงสัตว์ โดยสภาพพื้นที่เป็นสวนยางพารา ร้อยละ ๙๐ ดังนั้นรายได้ด้านเกษตรคิดเป็นร้อยละ ๘๐ และอีกร้อยละ ๒๐ เป็นรายได้จากการรับจ้างทั่วไปและภาคอุตสาหกรรม ประชากรที่มีอายุ ๑๕ - ๖๐ ปี อยู่ในกำลังแรงงาน มีอาชีพและมีรายได้ ร้อยละ ๙๕ และที่ไม่มีรายได้ร้อยละ ๕ คน ผู้สูงอายุ ๖๐ ปีขึ้นไปไม่มีรายได้ ๑๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๓.๑๖ เมื่อเทียบกับอัตราส่วนของจังหวัด ร้อยละ ๗๓.๙๙ ซึ่งสูงกว่ามาก แต่ค่าแรงในพื้นที่ต่ำกว่าระดับจังหวัด โดยเฉพาะแรงงานด้านการเกษตร ประชากรอายุระหว่าง ๒๐ - ๕๐ ปี บางส่วน ไปรับจ้างทำงานนอกพื้นที่ ปัญหาที่พบคือ ประชากรต้องไปทำงานนอกพื้นที่ในเมืองที่มีโรงงานอุตสาหกรรม บริษัท ห้างร้านใหญ่ๆ เพราะในพื้นที่ไม่มีโรงงานอุตสาหกรรมที่มีการจ้างแรงงานเยอะ เพราะพื้นที่ส่วนมากเป็นที่อยู่อาศัยและพื้นที่การเกษตร ปัญหาภาวะเศรษฐกิจของตำบลก็คือ ราคาผลผลิตทางการเกษตรต่ำค่าครองชีพสูง มีเงินแต่ซื้อของได้น้อยลง พื้นที่ที่ใช้ในการทำเกษตรบางส่วนมีน้ำท่วมเป็นประจำ บางพื้นที่มีภาวะฝนทิ้งช่วง ทำให้เกิดปัญหาภัยแล้งไม่เพียงพอต่อการทำเกษตร

๒. การวิเคราะห์ข้อมูลสังคม

➤ ด้านแรงงาน

จากการสำรวจข้อมูลพื้นฐานประชากรที่มีช่วงอายุ ๑๕ - ๖๐ ปี อยู่ในกำลังแรงงาน มีอาชีพคิดเป็นร้อยละ ๓.๑๖ และมีรายได้ร้อยละ ๙๕ และที่ไม่มีรายได้ร้อยละ ๕ ผู้สูงอายุ ๖๐ ปีขึ้นไปไม่มีรายได้ ๑๐ คน ไม่มีเมื่อเทียบกับอัตราส่วนกับจังหวัด ร้อยละ ๗๓.๙๙ ซึ่งสูงกว่ามาก แต่ค่าแรงในพื้นที่ต่ำกว่าระดับจังหวัด โดยเฉพาะแรงงานด้านการเกษตร ประชากรอายุระหว่าง ๒๐ - ๕๐ ปี บางส่วนไปรับจ้างทำงานนอกพื้นที่ ปัญหาที่พบคือ ประชากรต้องไปทำงานนอกพื้นที่ในเมืองที่มีโรงงานอุตสาหกรรม บริษัท ห้างร้านใหญ่ๆ เพราะในพื้นที่ไม่มีโรงงานอุตสาหกรรมที่มีการจ้างแรงงานเยอะ เพราะพื้นที่ส่วนมากเป็นที่อยู่อาศัยและพื้นที่การเกษตร

➤ ด้านสุขภาพและสาธารณสุข

จากการสำรวจข้อมูลพื้นฐานพบว่า ประชาชนส่วนมากมีสุขภาพที่ดี มีการคัดกรองสุขภาพให้กับประชาชนกลุ่มเสี่ยง โรคที่มักเกิดแก่ประชากรในชุมชน ได้แก่ โรคความดัน โรคเบาหวาน โรคไข้เลือดออกฯ มีสถิติเข้ารับการรักษาพยาบาล ปัญหาคือประชาชนบางรายไม่ยอมไปคัดกรองหรือตรวจสุขภาพประจำปี การแก้ไขปัญหา คือ องค์การบริหารส่วนตำบลและโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ได้จัดกิจกรรมร่วมมือกันรณรงค์ให้ชุมชนเห็นความสำคัญในเรื่องนี้ซึ่งก็ได้ผลในระดับหนึ่ง ประชาชนให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี โดยดำเนินการอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี จากข้อมูลพื้นฐาน บางครัวเรือนใช้ยาเพื่อบำบัด บรรเทาอาการเจ็บป่วยเบื้องต้นไม่เหมาะสม ออกกำลังกายไม่สม่ำเสมอ สูบบุหรี่และดื่มสุรา ปัญหาเหล่านี้้องค์การบริหารส่วนตำบลพยายามอย่างยิ่งที่จะแก้ไข โดยร่วมมือกับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จัดกิจกรรมเพื่อแก้ไขปัญหา

➤ ด้านการศึกษา

จากการสำรวจข้อมูลพื้นฐานพบว่า ประชากรอายุ ๑๕-๖๐ ปีเต็ม ร้อยละ ๙๙ อ่าน เขียนภาษาไทยและคิดเลขอย่างง่ายได้ เด็กอายุ ๗-๑๕ ปี ร้อยละ ๑๐๐ ได้รับการศึกษาภาคบังคับ ๙ ปี และได้เรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ หรือเทียบเท่า ร้อยละ ๘๐ และที่ไม่ได้เรียนต่อมีงานทำ ร้อยละ ๒๐ ด้านการศึกษาอยู่ในเกณฑ์ที่ดี ปัญหาคือ ยังไม่สามารถที่จะแข่งขันกับเมืองใหญ่ๆ ได้ องค์การบริหารส่วนตำบลได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาโดยจัดทำโครงการต่างๆ ให้กับเด็กและเยาวชนในเขตตำบลลำภูรา และร่วมกันจัดกิจกรรม

ต่าง ๆ กับศูนย์การศึกษาครอบครัวและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบลลำภูรา เพื่อพัฒนาความรู้และศักยภาพด้านต่าง ๆ ให้แก่เด็ก เยาวชน และประชาชน (องค์การบริหารส่วนตำบลลำภูรา ไม่มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและโรงเรียนในสังกัด)

➤ ด้านค่านิยมของคนในพื้นที่

จากการสำรวจข้อมูลพื้นฐานพบว่า ประชากรมีกิจกรรมทางศาสนา(พุทธ) ประชากรในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลให้ความร่วมมือกันทำกิจกรรมสาธารณะต่างๆ ผู้สูงอายุ ผู้พิการได้รับการดูแล ปัญหา คือ ประชากรในครัวเรือนมีการดื่มสุรา สูบบุหรี่ รวมทั้งที่เป็นครั้งคราว บางครัวเรือนขาดความอบอุ่น การแก้ปัญหาขององค์การบริหารส่วนตำบลคือ จัดกิจกรรมต่างๆ ในพื้นที่ พยายามที่จะให้ทุกส่วนทุกฝ่ายทุกคนมีส่วนร่วมและรณรงค์ให้เห็นถึงโทษของการดื่มสุรา ให้ชุมชนเห็นความสำคัญของการครอบครัว เช่น การแข่งขันกีฬาชุมชน งานประเพณี เป็นต้น

➤ ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

จากการสำรวจข้อมูลพื้นฐานพบว่า ส่วนมากครัวเรือนมีการป้องกันอุบัติเหตุอย่างถูกวิธี วิธีการแก้ปัญหาขององค์การบริหารส่วนตำบลที่สามารถดำเนินการได้ตามอำนาจหน้าที่และงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัด คือตั้งจุดตรวจ จุดบริการ ในช่วงเทศกาลที่มีวันหยุดหลายวันเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับประชาชน แต่ปัญหาที่พบเป็นประจำคือการทะเลาะวิวาทของกลุ่มวัยรุ่นโดยเฉพาะในสถานที่จัดงานดนตรี งานมหรสพ เป็นปัญหาที่ชุมชนได้รับผลกระทบเป็นอย่างมาก การแก้ไขปัญหา คือการแจ้งเตือนให้ผู้ปกครองดูแลบุตรหลานของตน ประชาสัมพันธ์ให้ทราบถึงผลกระทบ ผลเสียหาย และโทษที่ได้รับจากการเกิดเหตุทะเลาะวิวาท การขอความร่วมมือไปยังผู้นำ การขอคำสั่งจาก ตำรวจ ผู้นำ อปพร. เพื่อระงับเหตุไม่ให้เกิดความรุนแรง แต่จะไม่ให้เกิดขึ้นเลยยังเป็นปัญหาที่ปัจจุบันไม่สามารถที่จะแก้ไขได้ ทั้งที่มีการร่วมมือกันหลายฝ่าย เป็นเรื่องที่ทางองค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องหาวิธีที่จะแก้ไขปัญหาให้กับประชาชนต่อไปตามอำนาจหน้าที่ที่สามารถดำเนินการได้

➤ ด้านยาเสพติด

ปัญหาเสพติดในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล จากการที่ทางสถานีตำรวจภูธรอำเภอห้วยยอดได้แจ้งให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบลทราบนั้นพบว่าในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลมีผู้ที่ติดยาเสพติด แต่เมื่อเทียบกับพื้นที่อื่นถือว่าน้อย และยังไม่พบผู้ค้า เหตุผลก็เนื่องมาจากว่าได้รับความร่วมมือกับทางผู้นำประชาชน ผู้นำชุมชน ตำรวจชุมชน อปพร. ที่ช่วยสอดส่องดูแลอยู่เป็นประจำ การแก้ไขปัญหาขององค์การบริหารส่วนตำบลสามารถทำได้เฉพาะตามอำนาจหน้าที่เท่านั้น เช่น การรณรงค์ การประชาสัมพันธ์ การแจ้งเตือน การฝึกอบรมให้ความรู้ ถ้านอกเหนือจากอำนาจหน้าที่ ก็เป็นเรื่องของอำเภอหรือตำรวจแล้วแต่กรณี ทั้งนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลก็ได้ให้ความร่วมมือมาโดยตลอด

๓. การวิเคราะห์ข้อมูลด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ในเขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลลำภูรา ส่วนมากเป็นพื้นที่สำหรับเพาะปลูก ที่อยู่อาศัย ร้านค้า สถานประกอบการ ตามลำดับ และมีพื้นที่เพียงเล็กน้อยที่เป็นพื้นที่สาธารณะ ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ ได้แก่ ดินซึ่งเป็นดินร่วนปนทราย มีแหล่งน้ำธรรมชาติ เช่น แม่น้ำ คลอง สระน้ำ หนอง บึง เหมาะสำหรับการเกษตร เช่น ทำสวน ปลูกผัก เลี้ยงสัตว์ มีเขตห้ามล่าสัตว์ป่าอยู่ในพื้นที่ทำให้มี ต้นไม้ ป่าไม้ ภูเขา อุทยานสมบูรณณ์จันมีสัตว์ป่ามาอยู่อาศัย และมีอากาศที่ไม่มลพิษ องค์การบริหารส่วนตำบลได้จัดทำโครงการเพื่อพัฒนา พื้นฟู ปรับปรุง ให้แหล่งธรรมชาติต่างๆ เช่น โครงการปลูกต้นไม้ในวันสำคัญต่างๆ ในพื้นที่ของตนเองและที่สาธารณะรวมทั้งปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์ของตำบลให้ร่มรื่นสวยงามน่าอยู่ เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจของประชาชน โครงการขุดลอกแหล่งน้ำต่างๆ ฯลฯ

๓.๒ การประเมินสถานการณ์สภาพแวดล้อมภายนอกที่เกี่ยวข้อง

ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้น ได้ทำการประเมินสถานการณ์สภาพแวดล้อมภายนอกที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ด้าน	สถานการณ์สภาพแวดล้อมภายนอกที่เกี่ยวข้อง	ขอบข่ายและปริมาณของปัญหา/ความต้องการ	พื้นที่เป้าหมาย/กลุ่มเป้าหมาย	ความคาดหวังและแนวโน้มอนาคต
๑. โครงสร้างพื้นฐาน	๑) ขาดแคลนแหล่งน้ำในการเกษตรและน้ำประปาสำหรับอุปโภค-บริโภคยังไม่พอเพียงและยังไม่ได้มาตรฐาน	- แหล่งน้ำและน้ำประปาในการอุปโภค-บริโภค	- ในเขต อบต.	- ประชาชนมีแหล่งน้ำและมีน้ำประปาใช้อย่างพอเพียงมีคุณภาพตามมาตรฐานมากขึ้น
	๒) ไฟฟ้าส่องสว่างทางและที่สาธารณะยังไม่สามารถดำเนินการครอบคลุมพื้นที่ได้ทั้งหมด	- ไฟฟ้า	- ทางและที่สาธารณะในเขต อบต.	- ทางและที่สาธารณะมีแสงสว่างเพียงพอประชาชนได้รับความสะดวกในการสัญจรไปมาและป้องกันการเกิดอาชญากรรมได้
	๓) ประชาชนต้องการเส้นทางในการสัญจรไปมาเพิ่มมากขึ้นและ อบต. ไม่สามารถดำเนินการได้เนื่องจากพื้นที่ยังไม่เป็นที่สาธารณะ จะดำเนินการได้ก็ต่อเมื่อต้องเป็นที่สาธารณะ	- เส้นทางคมนาคม	- เส้นทางคมนาคมที่เป็นสาธารณะและประชาชนมีความต้องการให้ดำเนินการ	- มีเส้นทางในการคมนาคมเพียงพอและประชาชนได้รับความสะดวกในการสัญจรไปมา
๒. ด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิต	๑) มีการระบาดของโรคอุบัติใหม่ โรคระบาด โรคติดต่อ	- ด้านสาธารณสุข	- ในเขต อบต.	ในพื้นที่ไม่มีการระบาดของโรคอุบัติใหม่ โรคระบาด โรคติดต่อ
	๒) ประชาชนในพื้นที่ป่วยเป็นโรคเรื้อรังแนวโน้มที่เพิ่มขึ้น เช่น เบาหวาน ความดัน		- ประชาชนกลุ่มเสี่ยงและผู้ป่วย	
	๓) ปริมาณขยะเพิ่มมากขึ้น		- ในเขต อบต.	- ปริมาณขยะถูกกำจัดให้หมดด้วยวิธีการที่ถูกต้อง
	๔) ประชาชนบริโภคอาหารที่ปลอดภัย		- ประชาชนในเขต อบต.	- ประชาชนทราบและสามารถเลือกบริโภคอาหารที่ปลอดภัยได้ถูกต้อง

ด้าน	สถานการณ์ภาพแวดล้อมภายนอกที่เกี่ยวข้อง	ข้อบ่งชี้และปริมาณของปัญหา/ความต้องการ	พื้นที่เป้าหมาย/กลุ่มเป้าหมาย	ความคาดหวังและแนวโน้มอนาคต
	๕) เยาวชนและวัยรุ่นติดเกมส์ สิ่งลามก บุหรี่ เหล้า สารเสพติด และท้องก่อนวัยอันสมควร		- เยาวชนและวัยรุ่นในเขต อบต.	- เยาวชนและวัยรุ่นมีอนาคตที่ดี
	๖) ประชากรอายุตั้งแต่ ๓๕ ขึ้นไป ไม่ได้ตรวจสุขภาพประจำปี		- ประชาชนในเขต อบต. ที่อายุ ๓๕ ขึ้นไป	- ประชาชนที่อายุ ๓๕ ขึ้นไปได้รับการตรวจสุขภาพทุกคน
	๗) ประชากรที่สูบบุหรี่ จำนวน ๒๑๐ คน ดื่มสุรา จำนวน ๑๒๐ คน		- ประชากรที่สูบบุหรี่ และดื่มสุรา	- ประชาชนเลิกสูบบุหรี่และเลิกดื่มสุรา
๓. ด้านการวางแผน การส่งเสริมการลงทุน พาณิชยกรรมและการท่องเที่ยว	๑) ประชาชนไม่มีการวางแผนในการดำเนินงาน	- การวางแผน	- ประชาชนในเขต อบต.	- ประชาชนสามารถวางแผนการดำเนินงานได้เอง
	๒) ขาดแหล่งเงินทุนในการทำกิจการและประกอบอาชีพ	- การลงทุน	- ประชาชนในเขต อบต.	- มีแหล่งเงินทุนในการทำกิจการและประกอบอาชีพ
	๓) ประชาชนขาดสถานที่จำหน่ายสินค้า	- การพาณิชยกรรม	- ร้านค้าแผงลอย	- ร้านค้าแผงลอยมีสถานที่ในการขายจำหน่ายสินค้า
	๔) ผลผลิตทางการเกษตร ราคาตกต่ำระยะทางการขนส่งผลผลิตไกลจากแหล่งรับซื้อ		- เกษตรกรในพื้นที่	- ผลผลิตมีราคาสูงขึ้น
	๕) ค่าแรงต่ำ ค่าครองชีพสูง ขาดแคลนการจ้างงาน		- ผู้ประกอบอาชีพรับจ้าง	- ค่าแรงสูงขึ้น เหมาะสมกับค่าครองชีพ มีการจ้างงานมากขึ้น
๔. ด้านการจัดระเบียบชุมชนและการรักษาความสงบเรียบร้อย	๑) การจราจรบนถนนมีเพิ่มมากขึ้นอาจทำให้เกิดอุบัติเหตุขึ้นได้	- การจราจร	ประชาชนที่สัญจรไปมาบนถนน	จัดตั้งจุดตรวจ จุดบริการ ในช่วงเทศกาลวันหยุดยาว
๕. ด้านการบริหารจัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๑) มีปัญหาเรื่องขยะที่เพิ่มมากขึ้น	- สิ่งแวดล้อม	- ประชาชนในเขต อบต.	- ปัญหาขยะลดลง

ด้าน	สถานการณ์ภาพแวดล้อม ภายนอกที่เกี่ยวข้อง	ขอบข่ายและปริมาณ ของปัญหา/ ความต้องการ	พื้นที่เป้าหมาย/ กลุ่มเป้าหมาย	ความคาดหวังและ แนวโน้มอนาคต
๖. ด้านศิลปะ วัฒนธรรม จารีต ประเพณีและภูมิ ปัญญาท้องถิ่น	๑) ศิลปะ วัฒนธรรม จารีต ประเพณีท้องถิ่นถูกกลืนเลือนไป	- ศิลปะ วัฒนธรรม จารีต ประเพณีถูกกลืน เลือนไป	- ประชาชนในเขต อบต.	- ยกย่อง เชิดชูคนดีหรือ ปราชญ์ชาวบ้านในโอกาส ต่างๆ เพื่อเป็นตัวอย่างแก่ เยาวชนและประชาชน ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญา ท้องถิ่น ไม่ถูกกลืนและคง อยู่สืบไป